

ЗВІТ
ЗАВІДУВАЧА КАФЕДРИ ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ
ПРОФЕСОРА ПАНАСЕНКО Е.А.
ПРО СТАН НАУКОВОЇ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ
ЗА 2019-2023 РР.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Кафедра створена рішенням Вченої ради Університету (протокол № 10 від 08.07.2002 р.) та наказом ректора Університету (№ 901 від 02 вересня 2002 р.) і має статус випускової.

Кафедра входить до складу педагогічного факультету.

Станом на 01.09.2024 на кафедрі працюють 5 викладачів:

- докторів наук, професорів – 2 (1 – за сумісництвом);
- кандидатів наук, доцентів – 2;
- кандидатів наук, старших викладачів – 1;

На кафедрі також працює 2 особи навчально-допоміжного персоналу (штатний розпис кафедри затверджений МОН України від 01 січня 2017 року).

У складі кафедри:

1. Панасенко Елліна Анатоліївна – завідувачка кафедри, доктор педагогічних наук зі спеціальності 13.00.01 – «Загальна педагогіка та історія педагогіки», професор кафедри практичної психології;

2. Амацьєва Олена Петрівна – кандидат педагогічних наук зі спеціальності 13.00.02 – «Теорія та методика навчання (російська мова)», доцент кафедри практичної психології;

3. Березка Софія Вікторівна – кандидат психологічних наук, зі спеціальністю 19.00.08 – «Спеціальна психологія», доцент кафедри практичної психології;

4. Ендеберя Ірина Володимирівна – кандидат психологічних наук зі спеціальності 19.00.07 – «Педагогічна та вікова психологія», ст. викладач;

5. Співак Ярослав Олегович – декан педагогічного факультету, доктор педагогічних наук зі спеціальності 13.00.05 – «Соціальна педагогіка»,

професор кафедри практичної психології;

6. Бережна Маргарита Анатоліївна – лаборант;

7. Литвинова Д. В – лаборант (сумісництво).

Віковий ценз викладачів: 33-60 р. – 4, понад – 1.

Загальний відсоток викладачів, які мають науковий ступінь складає 100%. Персонал кафедри здійснює свою діяльність згідно з затвердженими в установленому порядку функціональними обов'язками.

Колектив кафедри практичної психології реалізує свою професійну діяльність згідно з затвердженими в установленому порядку функціональними обов'язками, режим роботи викладацького та навчально-допоміжного персоналу визначено відповідно до нормативних документів Університету. В основу діяльності кафедри покладено принципи професіоналізму, відповідальності, інноваційності та креативності. Стратегія кафедри у галузі освітньої діяльності передбачає пошук оптимального співвідношення європейських цінностей в традиції підготовки спеціалістів вищої кваліфікації, реалізацію принципів відповідності міжнародним стандартам якості освіти в поєднанні з постійним процесом підвищення загальних і професійних компетентностей науково- педагогічних працівників кафедри. Основними факторами, які сприяють подальшому розвитку кафедри є зміцнення її потенціалу шляхом удосконалення структурно-функціональної організації, підвищення кваліфікації співробітників, поглиблення наукової та науково-методичної роботи та оптимізації освітнього процесу. Все це спрямоване на підготовку таких фахівців у галузі освіти, які мають бути підготовлені до розв'язання повсякденних життєвих і професійних завдань, здатні прогнозувати, планувати та реалізовувати власну професійну діяльність, управляти поточними ризиками та своєчасно реагувати на сучасні виклики для забезпечення стійкого розвитку і вдосконалення спеціальної та інклюзивної освіти в Україні.

Робота кафедри практичної психології здійснюється відповідно до затверджених керівництвом ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний

університет» планів, які охоплюють навчальну, методичну, наукову та інші види робіт. Обговорення процесу виконання цих планів та інших питань діяльності кафедри здійснюється щомісячно на її засіданнях (всі протоколи засідань кафедри зберігаються в електронному вигляді).

Загальна інформація про кафедру розміщена в мережі Internet на відповідній сторінці офіційного сайту університету, яка постійно оновлюється.

Першим завідувачем кафедри практичної психології була кандидат психологічних наук, доцент Ікуніна З.І. (2002-2013 рр.). З 2013 р. по 2015 р. кафедру очолювала кандидат педагогічних наук, доцент Амацьєва О.П.

З вересня 2015 року керівництво кафедрою здійснює доктор педагогічних наук, професор Панасенко Елліна Анатоліївна, яка має стаж науково-педагогічної роботи 24 роки. Як керівник підрозділу вона організовує роботу всієї кафедри, несе особисту відповідальність за дотримання функціональних обов'язків підлеглими, бере участь у роботі всіх рад, засідань та нарад ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», на яких обговорюються і вирішуються питання, пов'язані з діяльністю кафедри, складає перспективні та поточні плани роботи кафедри, затверджує індивідуальні плани професорсько-викладацького складу та інші документи в межах своєї компетенції, контролює виконання кафедральних та індивідуальних планів щодо питань навчально-виховного процесу, методичної та науково-дослідницької діяльності.

2. ДІЯЛЬНІСТЬ КАФЕДРИ ЗА ОСНОВНИМИ НАПРЯМАМИ

Робота кафедри практичної психології здійснюється у відповідності із затвердженими керівництвом ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» планами, які охоплюють навчальну, методичну, наукову, виховну та інші види робіт. Обговорення ходу виконання цих планів та інших питань діяльності кафедри здійснюються на її засіданнях під головуванням

завідувача кафедри, що відбуваються першого четверга кожного місяця. В них бере участь увесь склад кафедри (професорсько-викладацький разом з навчально-допоміжним). Щоразу оформлюється відповідний протокол засідання кафедри секретарем Бережною. М.А. На засіданнях кафедри обговорюються актуальні питання професійної підготовки майбутніх практичних психологів, навчально-методичні розробки, науково-дослідні роботи, здійснювані викладачами (наукові звіти, монографії, статті тощо), затверджуються плани-проспекти рукописів та календарні плани робіт, навчальні плани, методичні матеріали, теми наукових досліджень, тематика та форми виховної роботи зі студентами, хід профорієнтаційної роботи тощо.

Основними напрямками діяльності кафедри є:

- навчальна робота;
- методична робота;
- організаційна робота;
- виховна робота;
- міжнародна діяльність.

Навчальна робота.

Організація та проведення навчального процесу на кафедрі практичної психології відбувається за очною та заочною формами організації навчального процесу і всіма видами навчальних занять (лекції, практичні заняття, індивідуальні консультації, самостійна робота, контрольні заходи) відповідно до навчального плану напряму підготовки та спеціальності і програм навчальних дисциплін.

Перелік дисциплін, які викладаються членами кафедри:

Спеціальність 053 «Психологія» ОПП «Практична психологія».

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти.

Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Спеціальність	Курс вивчення
2	053 Психологія (Практична психологія)	5
Вступ до спеціальності	053 Психологія (Практична психологія)	1
Загальна психологія та історія психології	053 Психологія (Практична психологія)	1
Вікова психологія	053 Психологія (Практична психологія)	1
Педагогіка та педагогічна психологія	053 Психологія (Практична психологія)	1
Тренінг тайм-менеджменту	053 Психологія (Практична психологія)	1
Основи наукових досліджень	053 Психологія (Практична психологія)	1
Соціальна психологія	053 Психологія (Практична психологія)	1
Тренінг самопізнання та розвитку комунікативної компетентності	053 Психологія (Практична психологія)	1
Психологічна служба в закладах освіти	053 Психологія (Практична психологія)	1
Психологічна діагностика	053 Психологія (Практична психологія)	2
Психологічна корекція з практикумом	053 Психологія (Практична психологія)	2
Психологічна допомога в екстремальних ситуаціях	053 Психологія (Практична психологія)	2
Етнопсихологія	053 Психологія (Практична психологія)	2
Військова психологія та практикум з психологічної допомоги військовослужбовцям	053 Психологія (Практична психологія)	2
Практична психологія в закладах освіти (дошкільна)	053 Психологія (Практична психологія)	2
Практична психологія в закладах освіти (шкільна)	053 Психологія (Практична психологія)	3
Теорії та технології проектування тренінгів	053 Психологія (Практична психологія)	3
Сучасні технології психологічного консультування	053 Психологія (Практична психологія)	3
Основи психотерапії: теорія та практика	053 Психологія (Практична психологія)	3

Експериментальна психологія	053 Психологія (Практична психологія)	3
Психологічний супровід інклюзивної освіти	053 Психологія (Практична психологія)	3
Психологія кризи та кризове консультування	053 Психологія (Практична психологія)	4
Психологічний супровід ВПО та біженців	053 Психологія (Практична психологія)	4
Основи політичної психології	053 Психологія (Практична психологія)	4
Сучасні теорії глибинної психології	053 Психологія (Практична психологія)	4
Навчальна практична підготовка (ознайомлювальна практика)	053 Психологія (Практична психологія)	2
Виробнича практична підготовка (психодіагностична практика)	053 Психологія (Практична психологія)	3
Виробнича практична підготовка (корекційно-консультативна практика)	053 Психологія (Практична психологія)	3
Практична підготовка (робота практичного психолога в різних галузях професійної діяльності)	053 Психологія (Практична психологія)	4

Дисципліни фахового вибору		
Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Спеціальність	Курс вивчення
Психологія емоційного інтелекту Психологія маркетингу та реклами Психологія впливу та нейролінгвістичне програмування	053 Психологія (Практична психологія)	2 курс (1 семестр)
Геронтопсихологія Психологія праці Тренінг управління емоціями та розвитку впевненої поведінки Психогенетика Економічна психологія	053 Психологія (Практична психологія)	2 курс (2 семестр)

Психологія здоров'я та спорту		
Тренінг лідерства та тимбілдінгу Психологія адиктивної поведінки Психологія стресу та ПТСР Основи конітивно-поведінкової терапії Психологія девіантної поведінки з практикумом Диференційна психологія Психологія сексуальності Психологія особистості Сучасні психотехнології	053 Психологія (Практична психологія)	3 курс (1 семестр)
Зоопсихологія Професійна діяльність медичного психолога Гендерна психологія Проективні методи дослідження особистості Психологія спілкування Психологія творчості та обдарованості	053 Психологія (Практична психологія)	3 курс (2 семестр)
Психологічні основи профорієнтації Психологія іміджу Психологія управління та роботи з персоналом Патопсихологія Психологічний супровід в юридичній діяльності та пенітенціарній службі Телефонне консультування Психолінгвістика Психологія сім'ї та сімейне консультування Порівняльна психологія	053 Психологія (Практична психологія)	4 курс (1 семестр)

Практикум з глибинної психокорекції Активне соціально-психологічне пізнання (АСПН) Методика проведення психологічної експертизи Психологія конфлікту з практикумом Реабілітаційна психологія Тренінг кар'єрного успіху	053 Психологія (Практична психологія)	4 курс (2 семестр)
Психологія дитяча; Психологія батьківства; Педагогічна психологія.	012 Дошкільна освіта	2 курс
Практична психологія в закладах освіти Психологія управління Психологія конфлікту	012 Дошкільна освіта	2 курс

До компонентів освітніх програм підготовлено авторські навчальні програми дисциплін, робочі навчальні програми, опорні конспекти лекцій, методичні матеріали до практичних занять, дидактичне забезпечення самостійної роботи студентів, критерії оцінювання загальних та фахових компетентностей здобувачів, тематику курсових та кваліфікаційних робіт, програми практичної підготовки та ін. Ці матеріали постійно оновлюються з урахуванням сучасних досягнень освіти, готуються до видання нові навчально-методичні розробки та постійно поповнюється електронний бібліотечний фонд кафедри.

Освітній процес за спеціальністю 053 «Психологія» ОПП «Практична психологія» здійснюється кафедрою практичної психології, що є структурним підрозділом педагогічного факультету. Педагогічний факультет розташовується в навчальному корпусі № 2 за адресою: м. Слов'янськ, пров. Вчительський, 1 (загальною площею 2063,6 м²). Для здійснення освітнього процесу кафедра практичної психології роботи забезпечена навчальними

аудиторіями (№№ 4, 4а, 7, 13) та навчально-методичним кабінетом (№14), що обладнані персональними комп'ютерами, принтером, сканером, підключені до мережі Інтернету. Кабінети мають в наявності стандартні комп'ютерні програми, спеціальну, довідкову літературу і періодичні видання відповідно до сфери діяльності. Для науково-педагогічних працівників кафедри практичної психології є викладацька (ауд. № 17). В освітньому процесі педагогічного факультету, аудиторним фондом та технічним забезпеченням якого користується кафедра практичної психології у процесі підготовки бакалаврів спеціальність 053 «Психологія». ОПП «Практична психологія» використовуються 38 комп'ютерів.

На кафедрі практичної психології методичне оснащення навчально-виховного процесу відповідає стандартам та вимогам вищої школи. З усіх навчальних дисциплін розроблено навчально-методичні комплекси, які включають авторські навчальні програми дисциплін, робочі навчальні програми, опорні конспекти лекцій із навчальних дисциплін, інструктивно-методичні матеріали до практичних занять, методичні вказівки, дидактичне забезпечення самостійної роботи студентів, критерії оцінювання компетентностей та програмних результатів навчання здобувачів вищої освіти, тематику курсових, кваліфікаційних робіт, програми та методичні вказівки щодо проходження практичної підготовки. Навчально-методичні комплекси постійно оновлюються з урахуванням сучасних досягнень науки та освіти.

У навчальному процесі застосовуються різноманітні інноваційні засоби навчання, розроблено авторські методичні рекомендації та вказівки з окремих навчальних предметів. Готуються до видання нові навчально-методичні розробки та постійно поповнюється бібліотечний фонд кафедри.

Форми навчання, які застосовуються в навчальному процесі, наступні:

– лекції (презентації, бінарні лекції, лекції на основі застосування інтерактивних комп'ютерних технологій, проблемні лекції);

- практичні заняття (традиційні, прес-конференція, семінар-аукціон, групова дискусія, моделювання і аналітико-рефлексивна діяльність, проектна діяльність, використання ігрових технологій);
- індивідуальні та групові консультації зі студентами;
- виконання індивідуальних завдань, поточних і комплексних контрольних робіт;
- за індивідуальним графіком;
- дистанційне.

Усі викладачі кафедри опанували засоби для здійснення дистанційного навчання, а саме – успішно працюють на платформі Moodle. Для проведення онлайн лекцій, практичних занять, кураторських годин використовується Google Meet, а також створюються закриті групи в соціальних мережах (як правило, для науково-практичних конференцій і семінарів). У навчальному процесі широко застосовуються сучасні мультимедійні технології, інтерактивні засоби навчання (аудіолекції, відеолекції з презентаціями, презентації, спілкування викладачів і студентів у режимі онлайн тощо). Під час карантину і зараз, коли у країні йде активна фаза війни, викладачами адекватно скориговано самостійну роботу здобувачів.

На кафедрі затверджено графіки консультацій, графіки перевірки самостійної роботи студентів. У відповідному журналі ведеться облік індивідуальної роботи.

Заліки здійснюються згідно з навчальними програмами за результатами роботи в семестрі. Іспити проводяться за білетами, розробленими відповідно до навчальних програм та затвердженими кафедрою. Екзаменаційні білети містять як теоретичні, так і практичні завдання, кожне питання оцінюється окремо, в білеті вказано максимальний бал оцінювання. Результати екзаменаційних сесій регулярно обговорюються на засіданнях кафедри.

Методи оцінювання визначаються робочими програмами навчальних дисциплін. Викладачами кафедри використовуються наступні види контролю:

контрольні роботи, зокрема, тести, заліки, іспити, індивідуальні завдання, реферати, тести різних типів, індивідуальні завдання.

На кафедрі практичної психології розроблено «Методичні вказівки до написання курсових та кваліфікаційних робіт» (уклад. Е.А. Панасенко), яке надає можливість студентам обирати проблему дослідження, вести самостійний науковий пошук та оформлювати результати у наукову роботу.

Курсові роботи з дитячої психології, вікової психології, психодіагностики та основ психокорекції, практичної психології виконуються відповідно до запровадженої тематики, зміст якої щорічно оновлюється. Тематика кваліфікаційних робіт переважно спрямована на запити закладів освіти різних рівнів, роботи відображають актуальні проблеми практичної психології в умовах повномасштабної війни.

Проведення педагогічної практики забезпечено відповідними програмами та базами, серед яких:

1. Міський центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді м. Слов'янська.
2. Відділ освіти Слов'янської міської ради (ЗОШ: №№ 1, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20; Педагогічний ліцей; ОШ-інтернат № 1).
3. Відділ освіти Слов'янської міської ради (ДНЗ: №№ 1, 2, 3, 4, 6, 8, 11, 15, 16, 20, 25, 30, 33, 54, 55, 56, 66, 70; навчально-методичний центр).
4. КПНЗ «Міська КДЮСШ».
5. Відділення медичної допомоги підліткам та молоді «Клініка дружня до молоді».
6. КЗ «ДЮСШ».
7. Громадська організація «Національні вітрила».
8. Громадська організація «Крила надії».
9. Слов'янський енергобудівний фаховий коледж.
10. КУ «Інклюзивно-ресурсний центр» Вугледарської міської ради Донецької області».

11. Управління освіти Краматорської міської ради (ЗОШ: №№ 1, 2, 3, 4, 5, НВК № 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 30, 31, 32, 33, 35; ДЮСШ № 2; ДЮКРП № 2.

12. Комунальний заклад «Покровський педагогічний фаховий коледж».

13. РЛП «Клебан-Бик».

14. Регіональний ландшафтний парк «Краматорський».

15. Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) № 144 «Запорожець» Запорізької міської ради.

16. КЗ «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) - центр розвитку дитини № 24 «Казка» Кам'янської міської ради Дніпропетровської області.

17. Слов'янський багатопрофільний регіональний центр професійної освіти імені П.Ф.Кривоноса.

18. Комунальна лікувально-профілактична установа (КЛПУ) «Обласний госпіталь для ветеранів війни м.Святогірська».

19. Комунальна установа «Інклюзивно-ресурсний центр Слов'янської міської ради Донецької області».

20. Відділ освіти Слов'янської міської ради (ЗОШ №№1,4,5,8,10,11,12,13,15,16,17,18,19,20,Пед ліцей).

21. КУ «Територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Слов'янської міської ради Донецької області.

22. Слов'янська міська рада.

23. Управління соціального захисту населення Слов'янської міської ради.

24. Громадська організація «Молодь Сходу України».

25. Комунальний заклад «Спеціальна школа № 1 - дошкільне відділення» Кропивницької міської ради.

26. Спеціальний дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 46 - «Краплинка» м. Кропивницький.

27. ПрАТ «Дружківський завод металевих виробів».

28. «Комунальний заклад освіти «Саксаганська спеціальна школа» Дніпропетровської обласної ради».

29. «ПрАТ «Інститут керамічного машинобудування «Кераммаш».

30. Комунальний заклад «Донецький обласний центр соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді з функціональними обмеженнями».

31. Комунальний заклад «Мистецька школа № 2 Краматорської міської ради».

Для підвищення якості викладання на кафедрі передбачено такі заходи як взаємовідвідування занять викладачами, відкриті лекції та практичні заняття, показові лекції тощо. Це дає змогу мати певне уявлення про методи роботи того чи іншого викладача, набувати досвіду педагогічної майстерності, усувати недоліки в роботі.

Методична робота.

Навчально-методична робота на кафедрі організована відповідно до вимог і нормативних документів Міністерства освіти і науки України.

Усі дисципліни кафедри забезпечені відповідними методичними комплексами, кожний з яких включає:

- робочу навчальну програму дисципліни;
- силабус навчальної дисципліни;
- опорні конспекти лекцій із навчальної дисципліни;
- інструктивно-методичні матеріали до практичних та самостійних занять із навчальної дисципліни (методичні вказівки).

Для забезпечення навчально-виховного процесу фаховою періодикою наукового та методичного характеру викладачами кафедри видано підручники й навчально-методичні посібники:

2019р.:

1. Березка С.В. Молодіжна громада: стан та перспективи / Березка С.В., Ступак О.Ю., Шульга Т.В. Словянськ: Ррк «СМІК», 2019. 100 с.

2. Методичні рекомендації з навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» для студентів 1 курсу бакалаврського рівня вищої освіти

спеціальності 053 Психологія, освітньо-професійна програма «Практична психологія» / Укл. Березка С.В. Слов'янськ, 2019. 42 с.

3. Дитяча психологія: лекційний і практичний курс : Навчально-методичний посібник. Слов'янськ: Видавництво Б.І. Маторіна, 2019. 159 с.

4. Соціальна психологія: лекційний і практичний курс : Навчально-методичний посібник. Слов'янськ: Видавництво Б.І. Маторіна, 2019. 123 с.

5. Основи психологічного консультування: Методичні рекомендації до навчальної дисципліни / укл. І.В. Ендеберя. Слов'янськ, 2019. 33 с.

6. Педагогічна психологія: Методичні рекомендації для практичних занять, самостійної роботи та модульного контролю знань студентів. 2019. 36 с.

7. Загальна психологія та історія психології: Методичні рекомендації до початкової дисципліни / укл. І.В. Ендеберя. Слов'янськ, 2019. 30 с.

2020р.:

1. Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Педагогіка та педагогічна психологія» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти педагогічних закладів вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія / укл. Аматыєва О.П. Слов'янськ: Вид-во Б.І. Маторіна, 2020. 59 с.

2. Методичні рекомендації з практичної підготовки «Робота практичного психолога в дошкільному навчальному закладі» для студентів бакалаврського рівня вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта, освітньо-професійна програма «Дошкільна освіта» / Укл. Панасенко Е.А., Березка С.В. Слов'янськ, 2020. 40 с.

3. Методичні рекомендації з навчальної дисципліни «Психодіагностика і корекція» для студентів 4 курсу бакалаврського рівня вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта, освітньо-професійна програма «Дошкільна освіта» / Укл. Березка С.В. Слов'янськ, 2020. 53 с.

4. Методичні рекомендації з навчальної дисципліни «Тренінг самопізнання та розвитку комунікативної компетентності» для студентів 1 курсу бакалаврського рівня вищої освіти спеціальності 053 Психологія,

освітньо-професійна програма «Практична психологія» / Укл. Березка С.В. Слов'янськ, 2020.43 с.

5. Психологія маркетингу та реклами : методичні рекомендації до навчальної дисципліни / укл. І.В. Ендеберя. Слов'янськ, 2019. 49 с.

6. Основи психологічного консультування : методичні рекомендації до навчальної дисципліни / укл. І.В. Ендеберя. Слов'янськ, 2019.118 с.

7. Педагогічна психологія : методичні рекомендації для практичних занять, самостійної роботи та модульного контролю знань студентів. 2019. 34 с.

8. Загальна психологія та історія психології : методичні рекомендації до початкової дисципліни / укл. І.В. Ендеберя. Слов'янськ, 2019. 43 с.

9. Методичні вказівки до викладання навчальної дисципліни «Психологія здоров'я та спорту» для підготовки студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальностей 053 «Психологія» за освітньою програмою «Практична психологія» / укл. С.Л. Седашева, 2019. 69 с.

10. Методичні рекомендації до викладання навчальної дисципліни «Геронтопсихологія» для підготовки студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальностей 053 «Психологія» за освітньою програмою «Практична психологія» / укл. С.Л. Седашева, 2019. 38 с.

11. Психологічна служба в закладах освіти: практикум : навч.-метод. посібник / Укладачі: Е.А. Панасенко (наук. ред.), С.В. Березка. Краматорськ: Видавництво ЦТРІ-«Друкарський дім», Част. 1, 2021. 400 с. (навч.-метод.посібник).

2022р.:

1. Ендеберя І. Військова психологія : методичні рекомендації до навчальної дисципліни / Укл. Ендеберя І.В. Слов'янськ, 2021. 42 с.

2. Ендеберя І. Геронтопсихологія: Методичні рекомендації до навчальної дисципліни / Укл. Ендеберя І.В. Слов'янськ, 2021. 51с.

2023р.:

1. Практична психологія шкільна: практикум. Частина 1. Практична психологія у початковій школі: навч.-метод. посібник. / Укладач Е. А. Панасенко (наук. ред.). Краматорськ: Видавництво ЦТРІ-«Друкарський дім», 2023. 315 с. (навч.-метод. посібник)

На кафедрі практичної психології педагогічного факультету працює **Ресурсний центр**. Робота Ресурсного центру розпочалася на офіційному сайті ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» у березні 2015 року. Цьому передувала значна підготовча робота. Так інноваційний проект «Ресурсний центр – валеонасичений освітній простір для розвитку студентів, педагогів, психологів, батьків та дітей» було презентовано на Донецькому обласному конкурсі «Кращий працівник року» у 2013 році. Означений проект було схвалено ректором ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», доктором педагогічних наук, професором Омельченко Світланою Олександрівною.

Діяльність Ресурсного центру педагогічного факультету спрямовано на забезпечення функціонування зворотного зв'язку між його учасниками, а саме: викладачами вишу, студентами, педагогами-практиками дошкільних закладів і загальноосвітніх шкіл, практичними психологами закладів освіти, соціальними педагогами, батьками дітей дошкільного та шкільного віку. Для забезпечення психолого-педагогічної та науково-методичної підтримки всіх учасників освітнього процесу в дошкільних навчальних закладах, школах та у вишах проектом передбачено накопичення інформаційних ресурсів для обміну між учасниками, розробку методичного забезпечення з урахуванням потреб усіх учасників освітнього процесу; залучення до створення та експериментальної апробації методичних посібників педагогів-практиків і психологів.

Мета проекту – забезпечення професійно-методичної компетентності педагогів та психологів, формування педагогічної обізнаності батьків дітей дошкільного та шкільного віку в різних формах інформаційно-комунікативної та професійної взаємодії на основі діяльності Ресурсного центру.

Завдання проєкту: формування науково-дослідної компетентності майбутніх фахівців у галузі освіти під час їхньої роботи в РЦ факультету; створення мобільного інформаційного забезпечення РЦ для педагогів-практиків та практичних психологів, удосконалення якості їхньої професійної діяльності; створення та систематизація банку провідного психолого-педагогічного досвіду; розробка системи психолого-педагогічної просвіти батьків засобами інформаційно-комунікативної взаємодії на основі діяльності РЦ.

Провідна ідея роботи Ресурсного центру – поєднання наукового потенціалу викладачів факультету та практичних працівників для підвищення ефективності підготовки фахівців із дошкільної освіти, практичної психології.

Згідно зі структурою РЦ, на кожному з трьох основних рівнів управління: стратегічному, тактичному, оперативному – передбачено різні форми й методи взаємодії його суб'єктів: на стратегічному – *координаторів* (до них належать викладачі випускових кафедр факультету дошкільної освіти та практичної психології, аспіранти, здобувачі), які мають здійснювати формування інформаційних масивів, управління інформацією, її перевірку та виконувати іншу управлінську діяльність відповідно до напрямку власного науково-методичного пошуку; на тактичному рівні – *диспетчерів* (цю групу утворюють завідувачі, методисти, вихователі, практичні психологи, учителі, соціальні педагоги та ін.), які працюють на базі закладів освіти. Вони складають запит до РЦ, створюють інформаційний банк РЦ тощо. Діяльність суб'єктів, які діють на стратегічному й тактичному рівнях, тісно взаємопов'язана й взаємозамінна. Отже, кожен із них одночасно може виступати в різних ролях: здійснювати пошук інформації, бути користувачем і поширювачем інноваційних ідей, здійснювати керівництво пошуковою роботою інших суб'єктів РЦ. Завдання оперативного рівня реалізують *кореспонденти* (ними переважно виступають студенти факультету), які працюють на базі РЦ та за його межами. Вони організують надходження необхідної інформації до РЦ і від нього, створюють макети публікацій,

інформують про заходи, які відбуваються в Ресурсному центрі. Системності роботі учасників РЦ надають працюючі згідно із системною моделлю роботи РЦ індивідуальні «Теки ресурсів», у яких зазначаються теми поглибленої роботи, бібліографічний покажчик для ознайомлення, перелік запланованої роботи, термін її виконання, передбачені та отримані результати, відгуки, зауваження, додатки (документи, методичні та розвивальні матеріали, діагностичні методики тощо); зворотній зв'язок із користувачами РЦ, чітка система моніторингу ефективності його роботи.

За результатами роботи у межах проекту опубліковано статтю у фаховому виданні України: **2019 р.:**

1. Амацьєва О.П. Використання можливостей роботи Ресурсного центру для оптимізації підготовки психолого-педагогічних працівників. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітніх школах. 2019. №63. Т. 2. С. 11–14 (співавтори: Демченко М.О., Гакало В.О.).

За звітній період (січень-листопад 2019 р.) учасниками проекту прорецензовано 30 провідних психолого-педагогічних досвідів. Укладено 30 Договорів про надання платних послуг на загальну суму 6 тис. 300 грн.

Видано сьомий випуск щорічного видання «Альманах психолого-педагогічного досвіду». Сьомий випуск Альманаху присвячено досвіду роботи закладу дошкільної освіти №55 «Лелека» м. Слов'янська Донецької області.

Готується до друку восьмий випуск Альманаху, у якому представлені сценарії свят та розваг для дітей дошкільного віку, розроблені керівниками музичними закладу дошкільної освіти №55 «Лелека» м. Слов'янська Донецької області.

Для розміщення на сторінках Ресурсного центру надали матеріали: завідувачі ЗДО, вихователі-методисти, вихователі ЗДО, практичні психологи, інструктор з фізкультури, керівники музичні Донецької області. Створено електронну базу матеріалів провідного психолого-педагогічного досвіду.

За результатами роботи у межах проекту опубліковано наукові доробки: **2020 р.:**

1. Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Педагогіка та педагогічна психологія» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти педагогічних закладів вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія / уклад. Аматьєва О.П., Демченко М.О. Слов'янськ: Вид-во Б.І. Маторіна, 2020. 59 с.

2. Аматьєва О.П. З практики діяльності Ресурсного центру – валеонасиченого освітнього простору для розвитку студентів, педагогів, психологів, батьків та дітей. Scientific and pedagogic internship «Pedagogical and psychological education as a component of the education system in Ukraine and the EU countries»: Internship proceedings, August 3 – September 11, 2020. Wloclawek: Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2020. P. 13-16.

3. Демченко М.О. Теоретичний аналіз організації та діяльності ресурсних центрів України. Проблеми професійного розвитку вчителя в контексті оновлених освітніх стандартів: матеріали Міжнародної науково-практичної Інтернет конференції, присвяченої 80-річчю заснування Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет» та 50-річчю започаткування підготовки учителів трудового навчання в ДДПУ (Слов'янськ, 20 травня 2020 року). Слов'янськ, 2020. С. 75–78.

2021 р.:

1. Демченко М.О., Аматьєва О.П. Організація діяльності Ресурсного центру як засобу професійної підготовки майбутніх фахівців галузі дошкільної освіти. Підготовка вчителя трудового навчання в контексті оновлення професійних і освітніх стандартів: колективна монографія / Кол. авт.; наук. редактор доктор педагог. наук, професор Стешенко В.В. Слов'янськ: Видавництво Б. І. Маторіна, 2020-2021. С. 193–208.

За звітній період (грудень 2020 р. – листопад 2021 р.) учасниками проекту прорецензовано 14 провідних психолого-педагогічних досвідів. Укладено 14 Договорів про надання платних послуг на загальну суму 2 тис. 800 грн. Видано десятий випуск щорічного видання «Альманах психолого-

педагогічного досвіду», присвячений досвіду роботи закладу дошкільної освіти №39 «Струмочок» м. Краматорська Донецької області. Одинадцятий випуск щорічного видання «Альманах психолого-педагогічного досвіду» присвячений досвіду роботи закладу дошкільної освіти №16 «Рушничок» м. Слов'янська Донецької області.

Для розміщення на сторінках Ресурсного центру надали матеріали: завідувачі ЗДО, вихователі-методисти, вихователі ЗДО, практичні психологи, інструктор з фізкультури, керівники музичні Донецької області. Створено електронну базу матеріалів провідного психолого-педагогічного досвіду.

2022 р.:

За результатами роботи у межах проекту опубліковано наукові доробки:

1. Демченко М.О., Аматьєва О.П. Організація діяльності Ресурсного центру як засобу професійної підготовки майбутніх фахівців галузі дошкільної освіти. Підготовка вчителя трудового навчання в контексті оновлення професійних і освітніх стандартів: колективна монографія / Кол. авт.; наук. редактор доктор педагог. наук, професор Стешенко В.В. Слов'янськ: Видавництво Б. І. Маторіна, 2020-2021. С. 193–208.

За звітній період (грудень 2022 р. – листопад 2023 р.) учасниками проекту прорецензовано 14 провідних психолого-педагогічних досвідів. Укладено 14 Договорів про надання платних послуг на загальну суму 2 тис. 800 грн.

Видано десятий випуск щорічного видання «Альманах психолого-педагогічного досвіду», присвячений досвіду роботи закладу дошкільної освіти №39 «Струмочок» м. Краматорська Донецької області. Одинадцятий випуск щорічного видання «Альманах психолого-педагогічного досвіду» присвячений досвіду роботи закладу дошкільної освіти №16 «Рушничок» м. Слов'янська Донецької області.

Для розміщення на сторінках Ресурсного центру надали матеріали: завідувачі ЗДО, вихователі-методисти, вихователі ЗДО, практичні психологи,

інструктор з фізкультури, керівники музичні Донецької області. Створено електронну базу матеріалів провідного психолого-педагогічного досвіду.

2023 р.:

За звітній період (грудень 2022 р. – листопад 2023 р.) видано два випуски щорічного видання «Альманах психолого-педагогічного досвіду»:

– п'ятнадцятий випуск присвячений досвіду роботи закладу дошкільної освіти №56 «Катюша» м. Слов'янськ Донецької області;

– шістнадцятий випуск присвячений досвіду роботи закладу дошкільної освіти №55 «Лелека» м. Слов'янськ Донецької області.

Для розміщення на сторінках Ресурсного центру надали матеріали: завідувачі ЗДО, вихователі-методисти, вихователі ЗДО, практичні психологи, інструктор з фізкультури, керівники музичні Донецької області. Створено електронну базу матеріалів провідного психолого-педагогічного досвіду.

Наукова робота.

№ п/п	Індивідуальний напрям	ПІБ
1.	Розвиток стресостійкості особистості в умовах війни та глобалізаційних викликів	Докт. пед.наук, проф. Панасенко Е. А.
2.	Розвиток soft-skills компетентностей особистості	Канд. псих. наук, доц. Березка С. В.
3.	Психолого-педагогічні аспекти комунікативно-мовленнєвого розвитку дітей старшого дошкільного віку	Канд. пед. наук, доц. Аматыєва О.П.
4.	Сучасні підходи і напрями психологічної науки і практики	Канд. псих. наук, доц. Ендеберя І. В.
5.	Психологічний супровід осіб, постраждалих в наслідок екстримальних та кризових ситуацій.	Докт. пед.наук, проф. Співак Я.О.

За звітні роки викладачі кафедри практичної психології підготували 38 навчально- методичних видань: серед яких слід виокремити: методичних рекомендацій (14), навчально-методичних посібників (4), методичних вказівок (2) загальним обсягом 125,1 друк. аркушів.

Кожен викладач кафедри в межах комплексної теми виконує певне дослідження, результати якого систематично публікуються у наукових журналах, фахових збірниках наукових праць, збірниках матеріалів Міжнародних та Всеукраїнських науково-практичних конференцій тощо.

Статті 2019р.:

1. Панасенко Е.А. Формування комунікативної толерантності у майбутніх практичних психологів: теоретико-прикладний аспект. *Професіоналізм педагога: теоретичні та методичні аспекти*: зб. наук. праць / ДВНЗ «ДДПУ» Слов'янськ : ДДПУ, 2019. Вип. 10. С. 127-140.

2. Панасенко Е.А., Ліхно О.А. Психологічних супровід гіперактивної дитини-дошкільника: теоретичні й прикладні підходи. *Науковий журнал «Молодий вчений»*. № 10.1 (62.1) жовтень, 2018. С. 83–86.

3. Панасенко Е.А., Мороз А.А., Ковальова О.А. Психолого-педагогічний супровід дітей дошкільного віку у стресових станах. *Науковий журнал «Молодий вчений»*. №10.1 (74.1) жовтень, 2019. С. 1–5.

4. Панасенко Е.А., Ремізова В.М., Нестерова С.А. Адаптація і дезадаптація у дітей дошкільного віку: проблеми психодіагностики та корекції. *Науковий журнал «Молодий вчений»*. №10.1 (74.1) жовтень, 2019. С. 5–9.

5. Аматыєва О.П. Демченко М.О., Гакало В.О. Використання можливостей роботи Ресурсного центру для оптимізації підготовки психолого-педагогічних працівників. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітніх школах*. 2019. №63. Т. 2. С. 11–14.

6. Ендеберя І. В., Павенко П. О. Психологічний аналіз соціально-психологічного простору особистісного самовизначення підлітків з

делінквентною поведінкою. *Науковий журнал «Молодий вчений»*. №10.1 (74.1) жовтень, 2019. С. 49–53.

7. Ендеберя І.В. Дослідження соціально-психологічних умов особистісного самовизначення підлітків з делінквентною поведінкою *«Теорія і практика сучасної психології»*: зб. наукових праць №5. 2019.

8. Березка С. В., Димова Г. П. Особливості формування толерантності у дітей дошкільного віку в умовах інклюзивної групи. *Науковий журнал «Молодий вчений»*. №10.1 (74.1) жовтень, 2019. С. 24–28

9. Березка С. В., Слободенюк А. Д. Теоретичний аналіз форм та методів роботи з підлітками, які мають девіантну поведінку. *Науковий журнал «Молодий вчений»*. №10.1 (74.1) жовтень, 2019. С. 28–32

10. Дметерко Н.В., Шайда Н.П. Дослідження розвитку рефлексивного мислення психологів-практиків на засадах психодинамічного підходу. *Психологічних часопис*. [Електронний ресурс] № 8 (19) Київ, 2019. С. 120-134.

11. Дметерко Н.В. Емпіричне дослідження розвитку рефлексивного мислення психологів методом глибинно-корекційної інтерпретації. *Теорія і практика сучасної психології. Збірник наукових праць*. Т.2. № 4., 2019. С. 21-25.

12. Дметерко Н.В. Методологія психодинамічного підходу дослідження розвитку рефлексивного мислення психологів. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Психологічні науки*. Випуск 4. Херсон, 2019.

Тези 2019р.:

1. Березка С., Тузова І. Ігротерапія як засіб психокорекції та соціальної реабілітації для дітей з порушеннями психофізичного розвитку. *Наукові студії: збірник наук. Праць. За матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції «Практична психологія: від фундаментальних досліджень до інновацій»* (23 листопада 2018 р.) [За заг. Ред. Е.А. Панасенко]. Слов'янськ: ТОВ «Видавництво «Друкарський двір», 2018. Вип. 4.С.26-30.

2. Березка С., Клімашевська Г. Особливості організації соціальної роботи з наркозалежним населенням. *Наукові студії: зб. Наук. Праць. За*

матеріалами Всеукраїнської науково практичної конференції «Перспективні напрямки сучасної науки та освіти» (22-23 травня 2019 р.) / [За ред. Е.А. Панасенко]. Слов'янськ: ТОВ «Видавництво «Друкарський двір», 2019.

3. Березка С.В Особливості взаємовідносин старших дошкільників з порушенням інтелектуального розвитку з оточуючими. *Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми оптимального функціонування особистості в сучасних умовах»* (26 жовтня 2018 р.). Харків. С.12-14.

Статті 2020р.:

1. Панасенко Е.А., Мамічева О. Trends of modernization of psychologists' professional training in the system of special education. Trends of modernization of psychologists' professional training in the system of special education. / *Journal of History Culture and Art Research*. Vol 9, No 1. (2020) (На індексації) Вихід грудень 2020 (стаття Web of Science).

2. Панасенко Е.А, А. Макаренко, Р. Стрижак. Проблема девіантної та делінквентної поведінки у неповнолітніх правопорушників: психолого-педагогічний аналіз . *Гуманізація навчально-виховного процесу* : зб. наук. пр. / за заг. ред. І.А.Хижняк. Харків: ТОВ «Видавництво НТМТ», 2020. Вип. 1(99). – С. 304 – 314.

3. Панасенко Е.А. *Ideas of self-improvement of teacher's personality in Ukrainian pedagogical thoughts as a reflection of national-cultural identity of the Ukrainian nation* / Е.А.Панасенко, Г. Цветкова // *Ideas of self-improvement of teacher's personality in Ukrainian pedagogical thoughts as a reflection of national-cultural identity of the Ukrainian nation: The XXI century education: realities, challenges, development trends: collective monograph* / Ed.: prof. Hanna Tsvietkova – Hameln : InterGING, 2020. – P. 3-34.

4. Аматыєва О.П. Структура та зміст дистанційного курсу з навчальної дисципліни «Етнопсихологія» для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 012 дошкільна освіта з вибірковою частиною Практична психологія. *Педагогіка формування творчої*

особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2020. №73. (співавтори Демченко М.О.).

5. Березка С., Кузнецова А. *Розвиток комунікативної компетентності майбутніх практичних психологів засобами тренінгової діяльності: Гуманізація навчально-виховного процесу. ТОВ «Видавництво НТМТ», м.Харків. 2020. С.343-350*

6. Березка С.В. *Використання методів фасилітації у соціально-психологічному тренінгу: практичні аспекти / Гуманізація навчально-виховного процесу. Харків: ТОВ «Видавництво НТМТ», 2019. Вип. №. 4 (96). С.318-328.*

7. Березка С., *Педагогічна фасилітація у ЗВО: теоретичні аспекти підготовки особистості викладача. Теорія і практика сучасної психології. Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2019. № 4, Т. 2. С.5-10.*

8. Березка С., Слободенюк А. *Теоретичний аналіз форм та методів роботи з підлітками, які мають девіантну поведінку. Молодий вчений. – 2019. – №10.1 (74.1) жовтень 2019 – С. 28 – 32.*

9. Березка С. *Epistolary therapy as a way of strengthening the resource of pupils.. Psychological resources of the individual under the conditions of modern challenges. Editors: Józef Kaczmarek, Hanna Varina. Monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2020, p. 203-211. Співавтор Maria Samarskaya.*

10. Березка С., *Аналіз впливу рівня комунікативної компетентності на діяльність лікаря-стоматолога. Збірник наукових праць «Педагогіка та психологія». Харків, 2019. Вип. 62. С.15-22*

11. Березка С.В *Особливості розвитку процесу самопізнання у майбутніх практичних психологів. Психолого-педагогічний і соціальний супровід дитинства в контексті сучасної парадигми освіти: збірник доп. Міжнародної науково-педагогічної конференції, (23-24 квітня 2020 р., м. Слов'янськ). Слов'янськ: ДДПУ, 2020. С.171-176 (Співавтор Кузнецова А.).*

12. Дметерко Н.В. *Емпіричне дослідження розвитку рефлексивного мислення психологів у процесі глибинно-корекційного діалогу/ Науковий журнал «Габітус» – Випуск 17, 2020.*

13. Дметерко Н.В. *Глибинно-психологічні чинники самоорганізації рефлексивного мислення психолога-практика/ Н.В. Дметерко // Проблеми сучасної психології № 18 (2020 р.).*

14. Дметерко Н.В. *Особливості використання рисунку та малюнкових методик у роботі практичного психолога / Н.В. Дметерко Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Психолого-педагогічний і соціальний супровід дитинства в контексті сучасної парадигми освіти» (23-24 квітня 2020 року) – Слов'янськ, 2020. (співавтори Кашанська В.).*

15. Ендеберя І.В. *Шляхи та засоби організації самостійної роботи студентів з урахуванням її зовнішніх та внутрішніх психологічних чинників / І.В. Ендеберя // Гуманізація навчально-виховного процесу / Збірник наукових праць. Харків. № 1 (99) 2020. С.115-123.*

16. Ендеберя І.В., Беркутов К. *Вивчення психологічних параметрів усвідомлення професійного образу майбутніми практичними психологами // Психолого-педагогічний і соціальний супровід дитинства в контексті сучасної парадигми освіти / Збірник доповідей Міжнародної науково-практичної конференції 23-24 квітня 2020 р. Слов'янськ, 2020. С. 188-194.*

Тези 2020р.:

1. Аматыєва О.П. Вплив психологічної готовності дитини на успішність адаптації до школи. *Наукові студії : зб. наук. праць. За матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції «Перспективні напрямки сучасної науки та освіти» (19-20 травня 2020 р.) / [За заг. ред. Е.А. Панасенко]. Слов'янськ: ТОВ «Видавництво «Друкарський двір». Вип. 6. С.20-24 (співавтори Багдасарова Н.).*

2. Аматыєва О.П. Розвиток емоційної сфери дитини у дошкільному віці. *Наукові студії : зб. наук. праць. За матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції «Перспективні напрямки сучасної науки та освіти»*

(19-20 травня 2020 р.) / [За заг. ред. Е.А. Панасенко]. Слов'янськ: ТОВ «Видавництво «Друкарський двір», Вип. 6. С.24-29 (співавтори Курлянська В.).

3. Аматьєва О., До проблеми формування у молоді відповідального ставлення до створення сім'ї і виховання дітей. / *Психолого-педагогічний і соціальний супровід дитинства в контексті сучасної парадигми освіти: збірник доповідей Міжнародної науково-педагогічної конференції (23-24 квітня 2020 р, м. Слов'янськ).* – Слов'янськ: ДДПУ, 2020. С. 13-18 (співавтори Багдасарова Н.).

4. Аматьєва О., З практики діяльності Ресурсного центру валеонасиченого освітнього простору для розвитку студентів, педагогів, психологів, батьків та дітей./ *Scientific and pedagogic internship «Pedagogical and psychological education as a component of the education system in Ukraine and the EU countries» : Internship proceedings, August 3 – September 11, 2020. Wloclawek : Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2020. P. 13-16.*

Статті 2021р.:

1. Berezka S., Tsilmak O., Shcherbakova I., Formaniuk Y., Rudenko I. *Classification of Professionally Important Abilities and Skills of a Counseling Psychologist. BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience. 2021. Volume 12, Issue 1, P. 363-379.* (Стаття WoS).

2. Panasenko, E., Berezka, S., Zhukova, O., Radchuk, H., Sobolyeva, S., Raievska, Y. *Neuropsychological Peculiarities of Studying Future Psychologists' Emotional Intelligence. BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience, 12(2), 2021. 38-52* (Стаття WoS).

3. Панасенко Е., Внукова А. Розвиток мотивації лінгвопрофесійної підготовки здобувачів вищої освіти в умовах дистанційного навчання. *Освіта та педагогічна наука. №3. 2021. С. 31-40.*

4. Панасенко Е., Слущкий Я. Функції прогнозування та проєктування у системі соціально-педагогічного супроводу іноземних студентів. *Збірник*

наукових праць Уманського державного педагогічного університету. 2021. №1. С. 28-35.

5. Панасенко Е., Гарипова З. Особливості пам'яті та її діагностика у дітей молодшого дошкільного віку. *Наукові студії : зб. наук. праць*. За матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції «Перспективні напрямки сучасної науки та освіти» (19-20 травня 2021 р.) / [За заг. ред. Е.А. Панасенко Краматорськ: Видавництво ЦТPI-«Друкарський дім», 2021. Вип. 7. С. 5-12.

6. Панасенко Е., Стрижак Р. Особливості прояву емоцій та почуттів у старшокласників: методика психологічного дослідження. *Наукові студії : зб. наук. праць*. За матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції «Перспективні напрямки сучасної науки та освіти» (19-20 травня 2021 р.) / [За заг. ред. Е.А. Панасенко]. Краматорськ: Видавництво ЦТPI-«Друкарський дім», 2021. Вип. 7. С.13-20.

7. Панасенко Е., Олійник О., Бабінець А., Причини порушення мовлення у дітей дошкільного віку у сучасному світі. *Наукові студії : зб. наук. праць*. За матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції «Перспективні напрямки сучасної науки та освіти» (19-20 травня 2021 р.) / [За заг. ред. Е.А. Панасенко]. Краматорськ: Видавництво ЦТPI-«Друкарський дім», 2021. Вип. 7. С. 133-139.

8. Панасенко Е., Лугінець Н. Формування soft skills компетентностей у здобувачів вищої освіти засобами проєктних технологій з роботодавцями. *Теорія і практика реалізації сучасних педагогічних методик та технологій в освіті* : матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції, 19–20 листопада 2020 року / за заг. ред. О.А. Жукової, А. І. Комишана. Х.: ФОП Бровін О.В., 2020. С. 249-253.

9. Панасенко Е., Березка С., Лічман В. Колаборація науки та практики у рамках підготовки майбутніх психологів до роботи в інклюзивній освіті. *Вісник ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Психологія*. Випуск 64. 2021. С. 179 - 192.

10. Аматыєва О.П., Демченко М.О. Структура та зміст дистанційного курсу з навчальної дисципліни «Основи профорієнтаційної роботи» для

підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 053 – Психологія (освітня програма – Практична психологія). *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2021. № 77. Т. 1. С. 104-109.

11. Аматьєва О., Багдасарова Н. Експериментальне визначення рівнів готовності молоді до створення сім'ї і виховання дітей. *Наукові студії: зб. наук. праць за результатами Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів і молодих вчених ДВНЗ ДДПУ «Перспективні напрямки сучасної науки та освіти» (19-20 травня 2021р.)* / [За заг. ред. Е.А. Панасенко]. Краматорськ. Вид. ЦТРІ. Вип. 7. С. 20-25.

12. Березка С. Розвиток емоційного інтелекту майбутніх фахівців спеціальної освіти. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Серія 12. Психологічні науки. Випуск 14 (59), 2021. С. 13-20.

13. Березка С. Розвиток комунікативних здібностей майбутніх фахівців зі спеціальної освіти в умовах дистанційного навчання. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Серія 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. Випуск 40, 2021. С. 107-112.

14. Березка С., Кузнецова А. Особливості комунікативної компетентності як провідної soft skills у майбутніх психологів. *Наукові студії: зб. наук. праць за результатами Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів і молодих учених Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет» «Перспективні напрямки сучасної науки та освіти» (19-20 травня 2021 р.)* / [За заг. ред. Е.А. Панасенко]. Краматорськ: Видавництво ЦТРІ-«Друкарський Дім», Вип. 7. С. 31-36.

15. Березка С., Лічман В. Управлінський супровід процесу створення інклюзивної групи в умовах ЗДО. *Наукові студії: зб. наук. праць за результатами Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів і молодих учених Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет» «Перспективні напрямки сучасної*

науки та освіти» (19-20 травня 2021 р.) / [За заг. ред. Е.А. Панасенко]. Краматорськ: Видавництво ЦТРІ-«Друкарський Дім», Вип. 7. С.36-45.

16. Дметерко Н., Постельняк В. Теоретичні засади дослідження проблеми моральної саморегуляції поведінки старших дошкільників. *Наукові студії: зб.наук.праць за результатами Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів і молодих вчених ДВНЗ ДДПУ «Перспективні напрямки сучасної науки та освіти» (19-20травня 2021р.)* / [За заг.ред. Е.А. Панасенко]. Краматорськ. Вид. ЦТРІ. Вип.7. С.80-85.

17. Дметерко Н., Сухоребра К. Чинники розвитку самооцінки дитини старшого дошкільного віку. *Наукові студії: зб.наук.праць за результатами Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів і молодих вчених ДВНЗ ДДПУ «Перспективні напрямки сучасної науки та освіти» (19-20травня 2021р.)* / [За заг.ред. Е.А. Панасенко]. Краматорськ. Вид. ЦТРІ. Вип.7. С.86-89.

18. Дметерко Н.В. Самоорганізація рефлексивного мислення психологів-практиків: синергетичний контекст. *Науковий журнал «Габітус»*. Випуск 29, 2021.

19. Kalmykov, N., Dobroskok, S., Chyzhma, D., Endeberia, I., & Kyhtuik, O. *Communicative Tolerance vs Communicative Intolerance as a Generative Problem. Psycholinguistics, 30(1), 2021. <https://psycholing-journal.com/index.php/journal/article/view/1253>*

20. Ендеберя І.В. Вивчення впливу психологічних чинників на організацію самостійної роботи студентів. *Всеукраїнський науково-практичний журнал «Директор школи, ліцею, гімназії». Спец випуск «ІХ Міжнародні Челпанівські психолого-педагогічні читання (у рамках Міжнародного фестивалю «СВІТ ПСИХОЛОГІЇ: освіта, наука, інновації»)*». №2. Кн. 2. Т.(25). К., 2020. С. 142-150.

21. Ендеберя І., Мороз А. Психологічні особливості розвитку сенсомоторного інтелекту дітей раннього віку: теоретичний аспект. *Наукові студії: зб.наук.праць за результатами Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів і молодих вчених ДВНЗ ДДПУ «Перспективні*

напрямки сучасної науки та освіти» (19-20 травня 2021р.)/ [За заг.ред. Е.А. Панасенко]. Краматорськ. Вид. ЦТРІ. Вип.7. Стр. 99-106.

22. Ендеберя І., Найдьонова І. Теоретико-психологічні аспекти вивчення проблеми психологічних особливостей дітей дошкільного віку з неблагополучних сімей. *Наукові студії: зб.наук.праць за результатами Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів і молодих вчених ДВНЗ ДДПУ «Перспективні напрямки сучасної науки та освіти» (19-20 травня 2021р.)*/ [За заг.ред. Е.А. Панасенко]. Краматорськ. Вид. ЦТРІ. Вип.7. Стр. 106-113.

23. Аматьєва О.П., Демченко М.О. Організація діяльності Ресурсного центру як засобу професійної підготовки майбутніх фахівців галузі дошкільної освіти. *Підготовка вчителя трудового навчання в контексті оновлення професійних і освітніх стандартів: колективна монографія* / Кол. авт.; наук. редактор доктор педагог. наук, професор Стешенко В.В. Слов'янськ: Видавництво Б. І. Маторіна, 2020-2021. С. 193-208.

24. Аматьєва О., Зозуля К. Психологічні особливості розвитку пам'яті у дітей дошкільного віку. *Наукові студії: зб.наук.праць за результатами Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів і молодих вчених ДВНЗ ДДПУ «Перспективні напрямки сучасної науки та освіти» (19-20 травня 2021р.)*/ [За заг.ред. Е.А. Панасенко]. Краматорськ. Вид. ЦТРІ. Вип.7. С.25-30.

Тези 2021р.:

1. Аматьєва О.П., Бурова Е.В., Демченко М.О. Генеза категорії «компетентність» як професійно значущої характеристики особистості педагога. *Традиційні та інноваційні підходи до наукових досліджень: матеріали II Міжнародної наукової конференції*, м. Одеса, 10 вересня, 2021 р. / Міжнародний центр наукових досліджень. Вінниця: Європейська наукова платформа, 2021. С. 162-164.

2. Аматьєва О.П., Демченко М.О. Електронні освітні ресурси у професійному становленні майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. *Психологія та педагогіка сучасності: проблеми та стан розвитку науки і*

практики в Україні: Збірник тез наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 27–28 серпня 2021 року). Львів: ГО «Львівська педагогічна спільнота», 2021. С. 32–36.

3. Амацьєва О.П. З практики діяльності ресурсного центру – валеонасиченого освітнього простору для розвитку студентів, педагогів, психологів, батьків та дітей. *Scientific and pedagogic internship «Pedagogical and psychological education as a component of the education system in Ukraine and the EU countries»: Internship proceedings, August 3 – September 11, 2020. Wloclawek: Izdawniciba «Baltija Publishing», 2020. P. 13-16.*

4. Дметерко Н.В. Чинники самоорганізації рефлексивного мислення особи: синергетичний контекст. *Теоретико-методологічні проблеми сучасної психології особистості, 23-24 вересня 2021 р.: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції / упорядник О.Г. Паркулаб. Івано-Франківськ, 2021. с. 58-61.*

Статті 2022р.:

1. Endeberia, I., Kalmykov, H., Dobroskok, S., Chyzhma, D., & Kyhtuik, O. Communicative Tolerance vs Communicative Intolerance as a Generative Problem. *Psycholinguistics 30 (1), 2021, 26-58.* <https://doi.org/10.31470/2309-1797-2021-30-1-26-58>. (стаття WoS).

2. Panasenko, E., Zhukova, O.A., Nekrashevych, T.V., Tsvietkova H.H., Shvedova Y.V.. Trends in the Development of University Education in the Postmodern Period. *Journal of Higher Education Theory and Practice Vol. 21(14) 2021. P. 89-101.* (стаття Scopus).

3. Панасенко Е., Березка С., Макаренко А. Особливості розвитку толерантності у майбутніх практичних психологів. *Педагогіка і психологія постмодернізму: цінності, компетентності, діджиталізація: колективна монографія / за наук. ред. проф. Цветкової Ганни. Aerzen: Heilberg IT Solutions UG (haftungsbeschränkt) InterGING Verlag, 2021. С.334-345.*

4. Панасенко Е., Орел К. Критичне мислення особистості: теоретичний аналіз підходів та концептів. *Наукові студії : зб. наук. праць. за результатами*

Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів і молодих учених Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет» «Перспективні напрямки сучасної науки та освіти» (18-19 травня 2022 р.) / [За заг. ред. Е.А. Панасенко]. Краматорськ: Видавництво ЦТРІ-«Друкарський дім», 2022. Вип. 8. С.143-149.

5. Панасенко Е., Хабарова Ю. Педагогічні умови формування пізнавальних інтересів здобувачів вищої освіти до навчання на практичних заняттях. *Наукові студії* : зб. наук. праць за результатами Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів і молодих учених Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет» «Перспективні напрямки сучасної науки та освіти» (18-19 травня 2022 р.) / [За заг. ред. Е.А. Панасенко]. Краматорськ: Видавництво ЦТРІ-«Друкарський дім», 2022. Вип. 8. С.149-157.

6. Березка С. В. Психологічний супровід процесу інтеграції українських студентів: європейський досвід. *«Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка»* Серія: Психологічні науки. Випуск 14. Прийнято до друку.

7. Дметерко Н., Шайда О. Глибинне пізнання особистісної проблеми як умова самоорганізації рефлексивного мислення. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія Психологія Випуск 4. 2021 р. С. 93-96.

8. Дметерко Н. Порівняльний аналіз методів розвитку професійної рефлексії та рефлексивного мислення фахівця. *«Журнал сучасної психології»* № 4 (27) 2022 р.

9. Ендеберя І. Формування пізнавальної самостійності майбутніх психологів: психологічні механізми та чинники. *Всеукраїнський науково-практичний журнал «Директор школи, ліцею, гімназії»* - Спеціальний тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». - №2.К. 3. Т. I (88).- К.: Гнозис, 2021. С. 144-153.

10. Ендеберя І. Самостійна робота здобувачів спеціальності 053 Психологія з урахуванням її психологічних чинників : шляхи та засоби організації. *Наукові праці Міжнрегіональної Академії управління персоналом*. Психологія. 4 (53).2022. С. 24-27.

11. Ендеберя І., Бабенко О. Організація самостійної роботи здобувачів І-ІІ рівня акредитації в умовах застосування інформаційно-комунікативних технологій у форматі дистанційного навчання. *Перспективні питання психології та педагогіки: збірник наукових праць/За матеріалами Всеукраїнської науково-практичної інтернет конференції «Сучасна психологія та педагогіка: теорія і модерна практика освітнього процесу в епоху пандемічних викликів*. Слов'янськ, 2021. С. 145-148.

12. Ендеберя І. Формування пізнавальної самостійності майбутніх психологів: психологічні механізми та чинники. *Психологія сьогодні: збірник наукових праць / За матеріалами XVI Міжнародної науково-практичної конференції «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору»* 25-28 листопада 2021 року. Київ, Україна.

13. Endeberia, I. Maliar, O., Koliadych, Yu.V., Poliarush, N.S. Effects of cartoons on the thoughts and emotions of primary schoolchildren. C91 *Moderni aspekty vedy: XXIV. Dil mezinarodni kolektivni monografie\ Mezinarodni Ekonomicky Institut s.r.o.. Ceska republika: Mezinarodni Ekonomicky Institut s.r.o., 2022 oddil 4. psychologie str. 351-363.*

Тези 2022р.:

1. Панасенко Е. Психологічні особливості життєвої кризи: теоретико-методологічні засади та стратегії їх подолання. *Психолого-педагогічний і соціальний супровід дитинства в контексті сучасної парадигми освіти: Збірник доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції, (27 жовтня 2022 р., м. Дніпро)*. Дніпро: ДДПУ, 2022 р. С. 61-67.

2. Панасенко Е., Бабенко Г. Психологічна корекція особистісно-професійного розвитку військовослужбовців засобами тренінгових технологій. *Наукові студії* : зб. наук. праць. за результатами Міжнародної

науково-практичної конференції «Психологічний супровід особистості в умовах сучасних викликів постмодерного суспільства: теоретичні засади та прикладні аспекти» (25 листопада 2022 р.) / [За заг. ред. Е.А. Панасенко]. Краматорськ: Видавництво ЦТРІ-«Друкарський дім», 2022. Вип. 9.

3. Панасенко Е., Левченко С. Агресивна поведінка старшокласників: науково-теоретичний аспект. *Наукові студії* : зб. наук. праць. за результатами Міжнародної науково-практичної конференції «Психологічний супровід особистості в умовах сучасних викликів постмодерного суспільства: теоретичні засади та прикладні аспекти» (25 листопада 2022 р.) / [За заг. ред. Е.А. Панасенко]. Краматорськ: Видавництво ЦТРІ-«Друкарський дім», 2022. Вип. 9.

4. Панасенко Е., Стрижак Р. Особливості та детермінанти депресивних станів у підлітків. *Наукові студії* : зб. наук. праць. за результатами Міжнародної науково-практичної конференції «Психологічний супровід особистості в умовах сучасних викликів постмодерного суспільства: теоретичні засади та прикладні аспекти» (25 листопада 2022 р.) / [За заг. ред. Е.А. Панасенко]. Краматорськ: Видавництво ЦТРІ-«Друкарський дім», 2022. Вип. 9.

5. Панасенко Е., Голева А. Розвиток іміджу практичного психолога. *Наукові студії* : зб. наук. праць. за результатами Міжнародної науково-практичної конференції «Психологічний супровід особистості в умовах сучасних викликів постмодерного суспільства: теоретичні засади та прикладні аспекти» (25 листопада 2022 р.) / [За заг. ред. Е.А. Панасенко]. Краматорськ: Видавництво ЦТРІ-«Друкарський дім», 2022. Вип. 9.

9. Панасенко Е., Устименко А. Умови збереження психічного здоров'я під час війни. *Наукові студії* : зб. наук. праць. за результатами Міжнародної науково-практичної конференції «Психологічний супровід особистості в умовах сучасних викликів постмодерного суспільства: теоретичні засади та прикладні аспекти» (25 листопада 2022 р.) / [За заг. ред. Е.А. Панасенко]. Краматорськ: Видавництво ЦТРІ-«Друкарський дім», 2022. Вип. 9.

10. Панасенко Е., Лісова Т. Сімейна терапія під час воєнних дій. *Наукові студії : зб. наук. праць. за результатами Міжнародної науково-практичної конференції «Психологічний супровід особистості в умовах сучасних викликів постмодерного суспільства: теоретичні засади та прикладні аспекти»* (25 листопада 2022 р.) / [За заг. ред. Е.А. Панасенко]. Краматорськ: Видавництво ЦТРІ-«Друкарський дім», 2022. Вип. 9.

11. Панасенко Е., Макарова Н. Форми і методи психологічної допомоги учасникам бойових дій, інвалідам, важкопораненим та сім'ям загиблих військовослужбовців. *Наукові студії : зб. наук. праць. за результатами Міжнародної науково-практичної конференції «Психологічний супровід особистості в умовах сучасних викликів постмодерного суспільства: теоретичні засади та прикладні аспекти»* (25 листопада 2022 р.) / [За заг. ред. Е.А. Панасенко]. Краматорськ: Видавництво ЦТРІ-«Друкарський дім», 2022. Вип. 9.

12. Дметерко Н. Психологічні особливості спілкування учасників освітнього процесу в педагогіці партнерства. *Педагогіка партнерства: реалії та перспективи: зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конференції, присвяченої 104-й річниці від дня народження В. Сухомлинського, 11-12.10.2022* / уклад. О.Е. Жосан, В.В. Войтко. – Кропивницький, 2022. – С. 74-78.

13. Дметерко Н. Використання ізотерапії та малюнкових методів для стабілізації психоемоційного стану людини. *Збірник праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Психологічний супровід особистості в умовах сучасних викликів постмодерного суспільства: теоретичні засади та прикладні аспекти»* (25 листопада 2022).

14. Ендеберя І. Вивчення психологічних особливостей дошкільників з неблагополучних сімей: теоретико-психологічні аспекти. *Педагогіка і психологія сьогодення: Збірник наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції* (21-22 січня 2022 р., м. Одеса). Одеса: ГЩ «Південна фундація педагогіки», 2022 . С. 67-71.

15. Ендеберя І. Застосування інформаційно-комунікативних технологій у форматі дистанційного навчання та самостійної роботи здобувачів І-ІІ рівня акредитації. *Ключові питання наукових досліджень у сфері педагогіки та психології у ХХІ ст.: Збірник тез наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції* (м. Львів 28-29 січня 2022 р.). Львів: ГО «Львівська педагогічна спільнота, 2022. С. 123-127.

16. Ендеберя І. Психологічний тренінг як умова підвищення успішності професійного становлення психологів. *Міжнародна науково-методична конференція «Реалізація методик та технологій в сучасній освіті: компетентнісний підхід».*

17. Дметерко Н. Психологічні особливості спілкування учасників освітнього процесу в педагогіці партнерства. *Педагогіка партнерства: реалії та перспективи: зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конференції, присвяченої 104-й річниці від дня народження В. Сухомлинського, 11-12.10.2022 / уклад. О.Е. Жосан, В.В. Войтко. Кропивницький, 2022. С. 74-78.*

18. Дметерко Н. Використання ізотерапії та малюнкових методів для стабілізації психоемоційного стану людини. *Збірник праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Психологічний супровід особистості в умовах сучасних викликів постмодерного суспільства: теоретичні засади та прикладні аспекти»* (25 листопада 2022).

Статті 2023р.:

У

S

l

u 1. Slutskyi Y., Panasenko E., Kurinna S., Shcherbiak I. Social, Psychological, Professional and Academic Features of the Use of Social Media in the Activities of Higher Education Institutions. *International Journal of Media and Information Literacy*. 2023. Vol.8(1). P. 211–222. (стаття Scopus)

y 2. Berezka S. etc. Psychosocial Rehabilitation Under Long-Term Stress: a Relevant Approach for Effectively Achieving Results. *AD ALTA: Journal of*

E

P

a

Interdisciplinary Research. Double-Blind Peer-Reviewed. 2023. Vol. 13, Issue 1. P.99-104. Режим доступу: <https://www.magnanimitas.cz/13-01-xxxiii> (Стаття Web of Science)

3. Панасенко Е. Емпіричне дослідження особливостей стресового стану здобувачів вищої освіти в умовах війни. *Вісник ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Психологія. 2023. Випуск 68. С.236-251.*

4. Панасенко Е. Пріоритетні тенденції розвитку університетської освіти у країнах Європейського Союзу. *Імідж сучасного педагога. 2023. 2(209). С.5-11 <http://isp.poippo.pl.ua/article/view/276640/272686>*

5. Панасенко Е. *Копінг-стратегії подолання стресів в екстремальних та кризових ситуаціях. Рівень задоволеності життям та рівень психологічного благополуччя студентської молоді в умовах пандемії [збірник тез Всеукраїнського науково-практичного круглого столу]. Відп. ред. Корнієнко В.В. Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. 2022. С.105-110.*

6. Панасенко Е. Наукові інтерпретації феномена депресивних розладів особистості. *Рівень задоволеності життям та рівень психологічного благополуччя студентської молоді в умовах пандемії [збірник тез Всеукраїнського науково-практичного круглого столу]. Відп. ред. Корнієнко В.В. Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. 2022. С.111-114.*

7. Панасенко Е. Психологічні чинники виникнення криз та кризових ситуацій. *Рівень задоволеності життям та рівень психологічного благополуччя студентської молоді в умовах пандемії [збірник тез Всеукраїнського науково-практичного круглого столу]. Відп. ред. Корнієнко В.В. Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. 2022. С.115-119.*

8. Панасенко Е. Он-лайн консультування як форма психологічної допомоги постраждалим в умовах війни. *Наукові студії : зб. наук. праць за результатами Міжнародної науково-практичної конференції «Психологічний*

супровід особистості в умовах сучасних викликів постмодерного суспільства: теоретичні засади та прикладні аспекти»(25 листопада 2022р.) / [За заг. ред. Е.А. Панасенко]. Краматорськ: Видавництво ЦТРІ-«Друкарський дім», Вип. 9.

9. Панасенко Е., Бабенко Г. Психологічна корекція особистісно-професійного розвитку військовослужбовців засобами тренінгових технологій. *Наукові студії : зб. наук. праць за результатами Міжнародної науково-практичної конференції «Психологічний супровід особистості в умовах сучасних викликів постмодерного суспільства: теоретичні засади та прикладні аспекти*»(25 листопада 2022р.) / [За заг. ред. Е.А. Панасенко]. Краматорськ: Видавництво ЦТРІ-«Друкарський дім», Вип. 9. С.165-169.

10. Панасенко Е., Левченко С. Агресивна поведінка старшокласників: науково-теоретичний аспект. *Наукові студії : зб. наук. праць за результатами Міжнародної науково-практичної конференції «Психологічний супровід особистості в умовах сучасних викликів постмодерного суспільства: теоретичні засади та прикладні аспекти*»(25 листопада 2022р.) / [За заг. ред. Е.А. Панасенко]. Краматорськ: Видавництво ЦТРІ-«Друкарський дім», Вип. 9. С.169-174.

11. Панасенко Е., Стрижак Р. Особливості та детермінанти депресивних станів у підлітків. *Наукові студії : зб. наук. праць за результатами Міжнародної науково-практичної конференції «Психологічний супровід особистості в умовах сучасних викликів постмодерного суспільства: теоретичні засади та прикладні аспекти*»(25 листопада 2022р.) / [За заг. ред. Е.А. Панасенко]. Краматорськ: Видавництво ЦТРІ-«Друкарський дім», Вип. 9. С.174-178.

12. Панасенко Е., Голева А. Розвиток іміджу практичного психолога. *Наукові студії : зб. наук. праць за результатами Міжнародної науково-практичної конференції «Психологічний супровід особистості в умовах сучасних викликів постмодерного суспільства: теоретичні засади та*

прикладні аспекти»(25 листопада 2022р.) / [За заг. ред. Е.А. Панасенко]. Краматорськ: Видавництво ЦТРІ-«Друкарський дім», Вип. 9. С.178-182.

13. Панасенко Е., Устименко А. Умови збереження психічного здоров'я під час війни. *Наукові студії : зб. наук. праць за результатами Міжнародної науково-практичної конференції «Психологічний супровід особистості в умовах сучасних викликів постмодерного суспільства: теоретичні засади та прикладні аспекти*»(25 листопада 2022р.) / [За заг. ред. Е.А. Панасенко]. Краматорськ: Видавництво ЦТРІ-«Друкарський дім», Вип. 9. С.261-265.

14. Панасенко Е., Лісова Т. Сімейна терапія під час воєнних дій. *Наукові студії : зб. наук. праць за результатами Міжнародної науково-практичної конференції «Психологічний супровід особистості в умовах сучасних викликів постмодерного суспільства: теоретичні засади та прикладні аспекти*»(25 листопада 2022р.) / [За заг. ред. Е.А. Панасенко]. Краматорськ: Видавництво ЦТРІ-«Друкарський дім», Вип. 9. С.287-291.

15. Панасенко Е., Макарова Н. Форми і методи психологічної допомоги учасникам бойових дій. *Наукові студії : зб. наук. праць за результатами Міжнародної науково-практичної конференції «Психологічний супровід особистості в умовах сучасних викликів постмодерного суспільства: теоретичні засади та прикладні аспекти*»(25 листопада 2022р.) / [За заг. ред. Е.А. Панасенко]. Краматорськ: Видавництво ЦТРІ-«Друкарський дім», Вип. 9. С.321-325.

16. Панасенко Е., Митник О. Копінг-стратегії подолання та профілактики стресу в умовах війни. *Наукові студії : зб. наук. праць за результатами Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів і молодих учених Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет» «Перспективні напрямки сучасної науки та освіти»* (18-19 травня 2023 р.) / [За заг. ред. Е.А. Панасенко]. Краматорськ: Видавництво ЦТРІ-«Друкарський дім», 2023. Вип. 10. С.138-148.

17. Панасенко Е., Бабенко Г. Психологічний тренінг як засіб особистісно-професійного розвитку військовослужбовців. *Наукові студії* : зб. наук. праць. за результатами Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів і молодих учених Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет» «Перспективні напрямки сучасної науки та освіти» (18-19 травня 2023 р.) / [За заг. ред. Е.А. Панасенко]. Краматорськ: Видавництво ЦТРІ-«Друкарський дім», 2023. Вип. 10. С.148-155.

18. Панасенко Е., Левченко С. Агресивність старшокласників: причини, сутність та профілактичні заходи. *Наукові студії* : зб. наук. праць. за результатами Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів і молодих учених Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет» «Перспективні напрямки сучасної науки та освіти» (18-19 травня 2023 р.) / [За заг. ред. Е.А. Панасенко]. Краматорськ: Видавництво ЦТРІ-«Друкарський дім», 2023. Вип. 10. С.156-163.

19. Панасенко Е., Стрижак Р. Депресивні стани підлітків: причини, сутність та профілактичні заходи. *Наукові студії* : зб. наук. праць. за результатами Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів і молодих учених Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет» «Перспективні напрямки сучасної науки та освіти» (18-19 травня 2023 р.) / [За заг. ред. Е.А. Панасенко]. Краматорськ: Видавництво ЦТРІ-«Друкарський дім», 2023. Вип. 10. С.164-171.

20. Панасенко Е., Левченко С. Психодіагностичний інструментарій дослідження агресивності старшокласників. *Особистість і суспільство: психосоціальні виміри ковітальної взаємодії* : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, (м. Тернопіль, Західноукраїнський національний університет, 28-29 квітня 2023 р.). Тернопіль : ЗУНУ, 2023. С.201-204.

21. Панасенко Е. Техніки подолання страхів у школярів в умовах дистанційного психологічного супроводу. *Суспільство для психічного здоров'я особистості: взаємодія родини, освіти, громади : Збірник наукових праць [за матеріалами Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (Україна, Житомир, 24 листопада 2022 р.)]* / Ред. колегія: Г. Пирог, Н. Портницька, І. Тичина / М-во освіти і науки України, Житомирський державний університет імені Івана Франка, соц.-псих. факультет. Житомир, Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2023. С. 108-112.

22. Панасенко Е. Когнітивні ресурси підвищення стресостійкості особистості в умовах сучасних глобалізаційних викликів. *Психосоціальні ресурси особистісного та соціального розвитку в епоху глобалізації : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції*, (м. Тернопіль, Західноукраїнський національний університет, 4-5 листопада 2022 р.) в 2 т. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. Т.1. С.69-73.

23. Дметерко Н.В., Амацьєва О.П. Основні напрямки розвитку психологічної компетентності педагогів. *Науковий журнал «Габітус»*. Випуск 52, 2023. С. 66-70.

24. Омельченко М.С., Кузнецова Т.Г., Амацьєва О.П., Рання профорієнтація дітей з особливими освітніми потребами в спеціальних та інклюзивних закладах дошкільної освіти. *«Інноваційна педагогіка»* Випуск 62, 2023 р. С. 75-79.

25. Berezka S. Psychological Support of the Integration Process of Ukrainian Students: European Experience. *Collection of Research Papers «Problems of Modern Psychology»* / [Scientific Editing by S. Maksymenko & L. Onufriieva]. Kamianets-Podilskyi, 2022. Issue 58. P.9-25.

26. Паркулаб О.Г., Дметерко Н.В. Арттерапевтичні технології психологічної допомоги дітям, які опинились у складних життєвих обставинах. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом*. Психологія. № 2 (58). 2023 рік. С. 31-36. Режим доступу: <http://journals.maup.com.ua/index.php/psychology/article/view/2691/3153>.

27. Дметерко Н., Котляров О. Глибинно-психологічна інтерпретація як метод розвитку рефлексивного мислення психолога. *Наукові студії : зб. наук. праць за результатами Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів і молодих учених Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет» «Перспективні напрямки сучасної науки та освіти» (18-19 травня 2023 р.)* / [За заг. ред. Е.А. Панасенко]. Краматорськ: Видавництво ЦТPI-«Друкарський дім», 2023. Вип. 10. С. 41-46.

29. Ендеберя І.В. Самостійна робота здобувачів спеціальності 053 Психологія з урахуванням її психологічних чинників : шляхи та засоби організації. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Психологія.* 4 (53).2021. С. 24-27.

30. Endeberya I., Maliar O.I., Koliadych Yu.V., Poliarush N.S. *EFFECTS OF CARTOONS ON THE THOUGHTS AND EMOTIONS OF PRIMARY SCHOOLCHILDREN / C91 Moderni aspekty vedy: XXIV. Dil mezinarodni kolektivni monografie\ Mezinarodni Ekonomicky Institut s.r.o.. Ceska republika: Mezinarodni Ekonomicky Institut s.r.o.,2022 ODDII 4. PSYCHOLOGIE str. 351-363.*

31. Ендеберя І.В. Психологічний супровід організації самостійної діяльності студентів спеціальності 053 «Психологія». *Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)*: журнал. 2022. № 13(18) 2022. С. 615-627.

32. Ендеберя І.В. Вивчення соціально-психологічних умов особистісного самовизначення підлітків з девіантною поведінкою. *«Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)*: журнал. 2023. № 14(32) 2023. С. 663-667.

33. Ендеберя І.В. Визначення психологічних чинників девіантної поведінки підлітків. *Наукові студії : зб. наук. праць за результатами Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів і молодих учених Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет» «Перспективні напрямки сучасної науки та*

освіти» (18-19 травня 2023 р.) / [За заг. ред. Е.А. Панасенко]. Краматорськ: Видавництво ЦТPI-«Друкарський дім», 2023. Вип. 10.

34. Ендеберя І.В. Щодо проблеми психокорекції девіантної поведінки підлітків засобами соціально-психологічного тренінгу. *Наукові студії: зб. наук. праць. за результатами Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів і молодих учених Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет» «Перспективні напрямки сучасної науки та освіти»* (18-19 травня 2023 р.) / [За заг. ред. Е.А. Панасенко]. Краматорськ: Видавництво ЦТPI-«Друкарський дім», 2023. Вип. 10. С.64-70.

35. Ендеберя І.В. Психологічні особливості розвитку уваги у дітей старшого дошкільного віку з порушеннями мовлення. *Психолого-педагогічний і соціальний супровід дитинства в контексті сучасної парадигми освіти: Збірник доповідей всеукраїнської науково-практичної конференції, (27 жовтня 2022 р., м. Дніпро). Дніпро: ДДПУ, 2022 р. С. 103-110.*

36. Ендеберя І.В. Самостійна робота здобувачів першого (бакалаврського) рівня підготовки вищої освіти 053 Психологія у форматі дистанційного навчання. *ISMA University of Applied Sciences PROCEEDINGS OF SCIENCES AND PEDAGOGICAL INTERNSHIP. Juli 3-August 13,2023. Riga, Latvia. С.68-73.*

37. Ендеберя І.В. Вивчення соціально-психологічних умов особистісного самовизначення підлітків з девіантною поведінкою /»Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)): журнал. 2023. № 14(32) 2023. С. 663-667.

Тези 2023р.:

1. Панасенко Е. Дослідження стресових станів українського студентства: теоретичні засади та емпіричні результати. *Актуальні проблеми психології розвитку особистості: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (12-15 травня 2023 року). Київ : Український державний університет імені Михайла Драгоманова, 2023. С. 37-40.*

2. Панасенко Е., Березка С. Психодуховні ресурси особи в умовах війни: збереження та шляхи відновлення. *Психосоціальні ресурси особистісного та соціального розвитку в епоху глобалізації : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Тернопіль, Західноукраїнський національний університет, 3-4 листопада 2023 р.). Тернопіль : ЗУНУ, 2023. С.104-107.

3. Панасенко Е. Роль тренінгу з тайм-менеджменту у формуванні soft skills компетентностей здобувачів вищої освіти: підвищення продуктивності та успішності у навчанні та кар'єрі. *Дидаскал : часопис : зб. матер. Міжнар. наук.-практ. конф. «Європейський вектор розвитку вищої освіти України»*, 14–15 листоп. 2023 р. / Кафедра загальної педагогіки та андрагогіки ПНПУ імені В. Г. Короленка. Полтава, 2023. № 24. С. 39-42.

4. Аматыєва О., Савицька Ю., Ковальова О. До проблеми практичної підготовки фахівців із дошкільної освіти (практичної психології). *Підготовка фахівців дошкільної освіти та соціальної сфери в контексті ціннісно-орієнтованої парадигми: Збірник доповідей за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції «Перспективні напрямки сучасної науки та освіти»*, (18-19 травня 2023 р., м. Дніпро). Дніпро: ДДПУ, 2023 р. С. 13-18.

5. Березка С., Кузнецова А. Розвиток soft skills у майбутніх психологів під час дистанційної освіти. *Наукові студії* : зб. наук. праць за результатами Міжнародної науково-практичної конференції «Психологічний супровід особистості в умовах сучасних викликів постмодерного суспільства: теоретичні засади та прикладні аспекти»(25 листопада 2022р.) / [За заг. ред. Е.А. Панасенко]. Краматорськ: Видавництво ЦТРІ-«Друкарський дім», Вип. 9. С. 217-221.

6. Березка С., Сурифіна А. Фактори впливу на процес адаптації вимушених переселенців. *Наукові студії* : зб. наук. праць за результатами Міжнародної науково-практичної конференції «Психологічний супровід особистості в умовах сучасних викликів постмодерного суспільства: теоретичні засади та прикладні аспекти»(25 листопада 2022р.) / [За заг. ред.

Е.А. Панасенко]. Краматорськ: Видавництво ЦТРІ-«Друкарський дім», Вип. 9. С. 313-318.

7. Березка С., Бондаренко А. Особливості психологічного супроводу військовослужбовців. *Наукові студії* : зб. наук. праць за результатами Міжнародної науково-практичної конференції «Психологічний супровід особистості в умовах сучасних викликів постмодерного суспільства: теоретичні засади та прикладні аспекти» (25 листопада 2022р.) / [За заг. ред. Е.А. Панасенко]. Краматорськ: Видавництво ЦТРІ-«Друкарський дім», Вип. 9. С. 329-333.

8. Березка С., Феденко Ю. Особливості переживання тривожності здобувачами вищої освіти під час воєнних дій в Україні. *Наукові студії* : зб. наук. праць. за результатами Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів і молодих учених Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет» «Перспективні напрямки сучасної науки та освіти» (18-19 травня 2023 р.) / [За заг. ред. Е.А. Панасенко]. Краматорськ: Видавництво ЦТРІ-«Друкарський дім», 2023. Вип. 10. С.16-21.

9. Березка С., Яковлева Д. Психологічні особливості міжособистісних стосунків підлітків. *Наукові студії* : зб. наук. праць. за результатами Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів і молодих учених Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет» «Перспективні напрямки сучасної науки та освіти» (18-19 травня 2023 р.) / [За заг. ред. Е.А. Панасенко]. Краматорськ: Видавництво ЦТРІ-«Друкарський дім», 2023. Вип. 10. С.22-25.

10. Березка С., Кузнецова А. Теоретичний аналіз особливостей розвитку soft skills у здобувачів спеціальності 053 Психологія. *Наукові студії* : зб. наук. праць. за результатами Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів і молодих учених Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет» «Перспективні напрямки сучасної науки та освіти» (18-19 травня 2023 р.) / [За заг. ред. Е.А. Панасенко].

Краматорськ: Видавництво ЦТРІ-«Друкарський дім», 2023. Вип. 10. С. 202-207.

11. Березка С., Лічман В., Шапар М. Психологічні особливості розвитку мислення дітей середнього шкільного віку. *Наукові студії* : зб. наук. праць. за результатами Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів і молодих учених Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет» «Перспективні напрямки сучасної науки та освіти» (18-19 травня 2023 р.) / [За заг. ред. Е.А. Панасенко]. Краматорськ: Видавництво ЦТРІ-«Друкарський дім», 2023. Вип. 10. С.208-213.

12. Дметерко Н., Кашанська В. До проблеми психологічної допомоги дітям в умовах військового конфлікту. *Наукові студії* : зб. наук. праць. за результатами Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів і молодих учених Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет» «Перспективні напрямки сучасної науки та освіти» (18-19 травня 2023 р.) / [За заг. ред. Е.А. Панасенко]. Краматорськ: Видавництво ЦТРІ-«Друкарський дім», 2023. Вип. 10. С. 46-52.

13. Дметерко Н.В. Аналіз світового досвіду психосоціальної реабілітації осіб, постраждалих внаслідок військового конфлікту. *Цілісний підхід у психології та соціальній роботі: теорія та практика. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Цілісний підхід у психології та соціальній роботі: теорія та практика»* (24 лютого 2023 року): Збірник тез / За заг.ред. докт. психол. наук, проф. Клочек Л.В., докт.психол. наук, проф. Гейко Є.В. Кропивницький: ЦДУ, 2023. С. 130-132.

14. Дметерко Н.В. Проблема розвитку психологічної резильєнтності педагогів в умовах війни та повоєнного стану. *Захист психічного здоров'я учасників освітнього процесу в умовах війни та повоєнного часу* : зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конференції, присвяченої 105-й річниці від дня

народження В. Сухомлинського, 05.05.2023 / уклад. О.Е. Жосан. Кропивницький : КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського», 2023. С. 84-86.

13. Дметерко Н.В. Психодіагностика як складова психологічної допомоги особам, що постраждали внаслідок психотравмуючих ситуацій. *Актуальні проблеми психології розвитку особистості : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (12-15 травня 2023 року)*. Київ : Український державний університет імені Михайла Драгоманова, 2023. 133 с. [Електронне видання]. С. 59-61.

14. Ендеберя І.В. Вивчення психологічних особливостей дошкільників з неблагополучних сімей: теоретико-психологічні аспекти. *Педагогіка і психологія сьогодення: Збірник наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (21-22 січня 2022 р., м. Одеса)*. Одеса: ГЦ «Південна фундація педагогіки», 2022 . С. 67-71.

15. Ендеберя І.В. Застосування інформаційно-комунікативних технологій у форматі дистанційного навчання та самостійної роботи здобувачів І-ІІ рівня акредитації. *Ключові питання наукових досліджень у сфері педагогіки та психології у XXI ст.: Збірник тез наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів 28-29 січня 2022 р.)*. Львів: ГО «Львівська січня 2022 р.». Львів: ГО «Львівська педагогічна спільнота, 2022. С. 123-127.

Зведені показники публікацій

Характеристика публікації	2019	2020	2021	2022	2023
Монографії	-	1	1	2	1
Підручники	-	-	-	-	-
Підручники з грифом МОН	-	-	-	-	-
Навчальні програми та навчальні посібники з грифом МОН України	-	-	-	-	-
Навчальні посібники без грифу МОН України	2	1	-	-	1

Методичні розробки (вказівки, рекомендації)	4	10	-	2	-
Статті у журналах зарубіжжя	-	1	2	2	2
Статті у наукових збірниках зарубіжжя	-	-	-	-	-
Статті у фахових наукових збірках України	5	4	2	-	6
Статті у нефахових наукових збірках України	-	-	5	2	7
Тези доповіді	3	4	4	18	15
Публікації зі студентами	5	6	5	2	11
Одноосібні	4	5	4	4	3
З викладачами або стейкхолдерами	1	-	4	1	3

Кожен викладач кафедри в межах комплексної теми виконує певне дослідження, результати якого систематично публікуються у наукових журналах, фахових збірниках наукових праць, збірниках матеріалів Міжнародних та Всеукраїнських науково-практичних конференцій тощо. Наведемо приклад за 2022 та 2023 р.:

25 листопада 2022 року викладачі та студенти взяли участь у роботі міжнародної науково-практичної конференції «Психологічний супровід особистості в умовах сучасних викликів постмодерного суспільства: теоретичні засади та прикладні аспекти». Організаторами виступили Панасенко Е.А.– доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» (Україна), Березка С.– кандидат психологічних наук, доцент, доцент практичної психології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» (Україна), Дметерко Н. – кандидат психологічних наук, доцент, доцент практичної психології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» (Україна), Ендеберя І. – кандидат психологічних наук, доцент

практичної психології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» (Україна), Аматыєва О. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент практичної психології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» (Україна), Прайсер К. – викладач кафедри наук та комунікацій факультету прикладних соціальних наук, Університет прикладних наук Рейн-Майн (Німеччина), Кадук О. – старший викладач кафедри педагогіки та психології Донецького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти (Україна). Співорганізатори конференції Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, Західноукраїнський національний університет, Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради, Університет імені Адама Міцкевича у Познані (Польща), Краківська Академія імені Анджея Фрич, Моджевського (Польща), Університет імені Масарика (Чеська республіка), Університет прикладних наук Рейн-Майн (факультет прикладних соціальних наук) (Німеччина).

Тематичні напрями конференції:

Платформа 1. Історичні і теоретико-методологічні основи практичної психології

Модератор платформи: кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» Дметерко Н. В.

Платформа 2. Сучасні психологічні та освітні виклики світових глобалізаційних процесів.

Модератор платформи: доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» Панасенко Е.А.

Платформа 3. Інноваційні технології психологічного супроводу особистості.

Модератор платформи: кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» Березка С.В.

Платформа 4. Психолого-педагогічний супровід особистості в умовах дистанційної освіти.

Модератор платформи: кандидат педагогічних наук, доцент кафедри практичної психології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» Аматыєва О.П.

Платформа 5. Психологічні чинники благополуччя особистості у умовах війни.

Модератор платформи: кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» Дметерко Н.В.

Платформа 6. Психосоціальна підтримка дітей, батьків, педагогічних колективів.

Модератор платформи: кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» Ендеберя І.В.

Платформа 7. Проблеми соціально-психологічної адаптації ВПО та вимушених мігрантів.

Модератор платформи: доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» Панасенко Е.А.

Платформа 8. Форми і методи психологічної допомоги учасникам бойових дій, інвалідам та важкопораненим, сім'ям загиблих військовослужбовців.

Модератор платформи: кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» Березка С.В.

Платформа 9. Психологічні засоби та інструменти подолання посттравматичних розладів.

Модератор платформи: кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» Ендеберя І.В.

Загальна кількість учасників: 214 осіб, з них: молодих учених – 3 особи; студентів ДДПУ – 41 особа; представники інших міст – 173.

За результатами конференції видано збірку наукових праць – Наукові студії : зб. наук. праць. за результатами міжнародної науково-практичної конференції «Психологічний супровід особистості в умовах сучасних викликів постмодерного суспільства: теоретичні засади та прикладні аспекти» (25 листопада 2022 р.) / [За заг. ред. Е.А. Панасенко]. Краматорськ: Видавництво ЦТРІ- «Друкарський дім», 2022. Вип. 9.

Ефективною результативністю наукової роботи кафедри слід вважати щорічне (протягом крайніх дев'яти років проведення Всеукраїнської науково-практичної конференції «Перспективні напрямки сучасної науки та освіти» та видання за її результатами збірки національних статей «Наукові студії» за редакцією професорки Панасенко Е.А.

18-19 травня 2023 р. викладачі та студенти взяли участь у роботі Всеукраїнської науково-практичної конференції «Перспективні напрямки сучасної науки та освіти».

Напрямок роботи: «Теоретико-методичні проблеми практичної психології».

За результатами конференції видано збірку наукових праць – Наукові студії : зб. наук. праць. За результатами Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів і молодих учених Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет» «Перспективні напрямки сучасної науки та освіти» (18-19 травня 2023 р.) / [За заг. ред. Е.А. Панасенко]. Краматорськ: Видавництво ЦТРІ- «Друкарський дім», 2023. Вип. 10.

Серед інших видів наукової роботи кафедри практичної психології слід вказати на активну участь колективу кафедри у рецензуванні авторських підручників та навчальних посібників українських науковців:

Завідувач кафедри практичної психології, доктор пед. наук, професор Панасенко Е.А. є членом експертної ради МОН України з експертизи наукових проектів молодих учених; членом спеціалізованої вченої ради Д 12.112.01 (13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки», 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» та 13.00.05 «Соціальна педагогіка») у ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»; є членом редакційного колегії фахового збірника наукових праць «Гуманізація навчально-виховного процесу» ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»; фахового збірника наукових праць «Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти» ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»; фахового збірника наукових праць «Наукова скарбниця освіти Донеччини» Донецького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти; збірника наукових праць «Наукові студії» ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

Завідувач кафедри практичної психології, доктор пед. наук, професор Панасенко Е.А. також має членство у спеціалізованих радах із захисту дисертацій

1. Спеціалізована вчена рада Д 12.112.01 у ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» (13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки», 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» та 13.00.05 «Соціальна педагогіка»).

2. Разова спеціалізована вчена рада Постанова Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022, згідно наказу ректора ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» № 109-ОД від 25.08.2023 року спеціалізована вчена рада з правом прийняття до розгляду і проведення захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії Мороз Яни

Едуардівни за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» з галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка».

Індивідуальна кількість публікацій відображена в рейтингових атестаційних листах викладачів кафедри.

Викладачі кафедри постійно підвищують свою кваліфікацію:

проф. Панасенко Е.А

1. Університет Григорія Сковороди в Переяславі Свідоцтво про підвищення кваліфікації ПК 56/02_31.05.2022/23 Тема «Теорія та практика психологічного консультування клієнтів у екстремальних і кризових ситуаціях» з 02.05.2022 р. до 31.05. 2022 р., видано 31.05.2022 р. реєстраційний номер 041/22;

2. Університет Григорія Сковороди в Переяславі Свідоцтво про підвищення кваліфікації ПК 10/03_30.06.2022/01 Тема «Метафоричні асоціативні зображення у практиці психолого-педагогічного супроводу» з 03.06.2022 р. по 30.06.2022 р. (3 редити, 90 годин), видано 30 червня 2022 р., реєстраційний номер 064/22

3. Навчальний курс в рамках проекту «Рука допомоги Україні» у співпраці з Українським інститутом когнітивно-поведінкової терапії. Тема «Діти та війна. Навчання технік зцілення» Сертифікат, березень-травень 2022 р., (44 години).

4. Підвищення кваліфікації експерта Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти Сертифікат № 592/2023(276). Виданий 12 грудня 2023 року, 1 кредит ЄКТС 30 год.

5. Університет Масарика. Проєкт «Посилення можливостей українських академічних працівників в інноваційній педагогічно-психологічній освіті та дослідженнях». 1 кредит ЄКТС 30 год.

6. Програма підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних працівників щодо розроблення та експертизи завдань ЄФВВ. 1 кредит ЄКТС 30 год.

доц. Дметерко Н.В:

1. Онлайн курси польської мови 4.07.2022. – 8.07.2022. Обсяг – 24 години.

2. Курси академічної англійської мови рівня згідно з Європейськими стандартами мовної освіти. Рівень - B2, Upper – Intermediate. (Кількість годин – 120). (Онлайн-школа «Prime Time»).

3. Участь у програмі підтримки «Поруч»: «Навчання технік зцілення для батьків, осіб, що їх замінюють, та спеціалістів, які працюють з дітьми», що реалізується за підтримки Представництва Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні (Березень 2023 року). Обсяг – 24 години (Сертифікат №1/1004о).

4. Онлайн курси з вивчення польської мови (сертифікат № 85/2021);

5. Стажування шляхом участі у Міжнародній науково-практичній конференції: «Теоретико-методологічні проблеми сучасної психології особистості» (23-24 вересня 2021 р.), (м. Івано-Франківськ, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника) (сертифікат № 47). Професійна програма стажування – 30 год. (1 кредит ECTS).

6. Підвищення кваліфікації за програмою «Використання хмарних технологій та інструментів створення і підтримання Web-ресурсів при організації освітнього процесу в ЗВО» (сертифікат № 68/23, 30 годин (1 кредит ЄКТС).

доц. Амацьєва О. П:

1. Куявський університет у Влоцлавеку (Республіка Польща)
Сертифікат № PSI-31102-KSW від 11.08.2020) Науково-педагогічне стажування на тему: «Педагогічна та психологічна освіта як складова частина системи України та країн ЄС» (180 год.).

доц. Березка С. В:

1. Стажування на кафедрі практичної психології Державного вищого навчального закладу «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» з 02 січня 2018 р. по 31 січня 2018 р. (довідка №98 від 05.02.2018 р.)

2. Науково-педагогічне стажування «Інноваційні технології в освіті» у Wyższa Szkoła Techniczna w Katowicach, Польща, загальна кількість годин – 180). Сертифікат № 3/05/2019.

3. Регіональна (не)конференція для шкільних педагогів магістральний міні-EdCamp Sloviansk за темою «Цифровий освітній простір». Сертифікат № 027/2019

4. Uniwersytet Rzeszowski w Rzeszowie. Сертифікат без номера.

Тема: Вивчення польської мови. Дата видачі 30.05. 2021 р. 15 год.

5. Scotland, School of Social and Behavioral Sciences. Сертифікат №SBS/20/339UA. Тема стажування: «Methodology for interdisciplinary research in the social and behavioral sciences» (Міжнародна програма стажування з методології психології для міждисциплінарних досліджень у соціальних і поведінкових науках 2020 Шотландія). Дата видачі сертифікату 10.12.2020 р. 4,8 кредитів.

6. Участь у тренінгу. Тема: «Розробка якісних методів дослідження програм психологічної допомоги» тривалість 20 год, термін 30 вересня -02 жовтня 2021 р.; сертифікат без номеру (Проект СЕТА в Україні, Блумберзька школа громадянського здоров'я Університету Джонса Гопкінса та Центр психічного здоров'я та психосоціального супроводу НаУКМА).

7. Сертифікат (без номеру) про участь у курсі навчання за програмою «Діти та війна. Навчання технік зцілення», загальна кількість годин – 44 (з них 11 теоретичних, 4 год – практичні на онлайн тренінгу, з 03-07 травня 2022 р., 28 год – практичні та 1 год супервізійна протягом березня – травня 2022 р.). Навчальний курс проведено в рамках проекту «Рука допомоги Україні» у співпраці з Українським інститутом когнітивно-поведінкової терапії.

8. Сертифікат (без номеру) участі у тренінгу «ASSYST Humanitarian Psychosocial Project» організованого EMDR Europe Association, у співпраці з EMDR Czech Republic and EMDR Ukraine (02.04.2022, 4 год).

9. Участь у курсі «Three master methods of integrative psychotherapy» (35год).

10. Участь у акредитованій програмі «Krizová intervence v praxi» (16 год).

11. 1 рік навчання на 202 курсі ТА в Психотерапії в складі 8 семінарів загальним об'ємом 124 год від Української спільноти транзакційного аналізу(сертифікат №1 від 04.10.2023 УСТА-12).

доц. Ендеберя І. В:

1. Міжнародне стажування Wyższa Szkoła Techniczna w Katowicach, м. Катовіце, Республіка Польща 17 грудня – 06 квітня 2019 р. Тема: Науково-педагогічне стажування «Використання психологічного тренінгу щодо підвищення успішності професійного становлення майбутніх практичних психологів шляхом розвитку їх самостійності» Сфера діяльності: психологія, вища школа. Сертифікат 35/040/19, 180 год.

2. Курси підвищення кваліфікації у International skills development. Тема «Onlain learning as a non –traditional form of the modern education on the example of the moodle platform» загальним обсягом 45 годин (1,5 кредит ЄКТС) 16.11.2020р. Сертифікат № 2594|2020

3. Курси підвищення кваліфікації у Мелітопольському державному педагогічному університет імені Богдана Хмельницького обсягом 16 годин (0,6 кредитів ЄКТС) 20-21 квітня, 2021 р. Сертифікат № 021252737-0377/2021

4. Курси підвищення кваліфікації у International skills development. Тема «The use of distance tools of learning for training of specialists of such specialties as psychology and law enforcement activity on the example of zoom and moodle platform» обсягом 45 годин (1,5 кредити ЄКТС) 15.01.2022 р. до 30.06.2021 р. Сертифікат №3980/2021

5. International ADVANCED TRAIGING. Тема стажування; «ACADEMIC INTEGRITY IN THE TRAIGING OF BACHELOR AND MASTERS DEGREES IN THE COUNTRIES OF THE EUROPEANS UNION

AND UKRAINE» 1,5 кредиту ECTS (45 год.) 6 лютого 2023 р. Сертифікат №3980/2021

6. ISMA University of Applied Sciences PROCEEDINGS OF SCIENCES AND PEDAGOGICAL INTERNSHIP. Дата видачі сертифікату: Juli 3-August 13,2023, 180 год.

7. Language Certificate B2 360 hour Number of registration 23/09, Polska.

Плідно здійснюється на кафедрі й наукова робота зі студентами.

Під керівництвом викладачів кафедри працюють наукові гуртки:

- науковий гурток «Психологічний супровід розвитку особистості практичним психологом в закладах освіти» (керівник гуртка: доктор пед. наук, професор Панасенко Е.А.; викладачі, що приймають участь в проведенні засідань гуртка: доц. Березка С.В.);

- науковий гурток «Актуальні питання сучасної психологічної науки і практики» (керівник гуртка: доц. Дметерко Н.В., викладачі, що допомагають у проведенні засідань гуртка: доц. Ендеберя І.В.).

Науковою роботою в гуртках займається близько 85% студентів, які навчаються за спеціальностями 053 «Психологія», 012»Дошкільна освіта».

За результатами досліджень студенти-науковці публікують власні матеріали в колективній монографії під редакцією проф. Пристинсько, пишуть курсові, магістерські роботи, з доповіддю про отримані результати виступають на науково-практичних конференціях та науково-методичних семінарах.

Зведені показники публікацій викладачів зі студентами

ПІБ викладача					
Панасенко Е. А.					
Дметерко Н. В.					
Аматьєва О. П.					
Березка С. В.					
Ендеберя І. В.					

Організаційна робота

Кадровий склад кафедри відповідає штатному розпису. Навчальне навантаження розподілено між викладачами кафедри згідно з кваліфікацією та здобутими результатами в науковій та методичній роботі (у середньому 600 годин на рік), затверджене наказом по Університету і регламентоване розкладом занять, узгодженим із деканатом факультету. Індивідуальні плани викладачів відповідають вимогам закладу вищої освіти і мають напрями роботи: навчальну, методичну, наукову, організаційну і виховну. На засіданнях кафедри наприкінці кожного семестру та навчального року викладачі звітують про виконання всіх розділів індивідуальних планів.

Завідувач кафедри практичної психології, доктор пед. наук, професор **Панасенко Е.А.** є керівником експертних груп НАЗЯВО; членом спеціалізованої ради із захисту докторських та кандидатських дисертацій у ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

Доцент С.В. Березка, доцент Н.В.Дметерко є експертами НАЗЯВО.

Особливе місце в діяльності кафедри займає профорієнтаційна робота. Це традиційні зустрічі з випускниками ЗЗСО міста, району, області; інформування старшокласників про спеціальності та ОП, які пропонує ДВНЗ ДДПУ; залучення студентів до профорієнтаційної роботи (виступи у школах, де вони навчалися, у місцях проходження педагогічної практики та ін.); розповсюдження рекламних буклетів серед працівників ЗЗСО.

Виховна робота

На кафедрі практичної психології виховна робота здійснюється за концепцією, яка створена згідно Статуту ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», Концепції виховної роботи на педагогічному факультеті з урахуванням традицій університету взагалі та факультету зокрема. Викладачі кафедри беруть активну участь у загальноуніверситетських та факультетських виховних заходах, надаючи методичну фахову допомогу кураторам в організації виховних заходів,

присвячених знаменним датам національної історії. Щороку проводяться заходи, приурочені до Дня Гідності та Свободи, Дня збройних сил України, Міжнародного дня пам'яті жертв Голокосту, Дня Героїв Небесної Сотні, Дня Кримського супротиву, Дня Єднання, Дня прикордонника України та ін. Викладачі кафедри практичної психології регулярно проводять планові та позапланові інструктажі про створення безпечних умов праці та навчання, забезпечення протипожежної безпеки відповідно до чинних нормативно-правових актів та ін. У цьому навчальному році, у зв'язку із воєнним станом, кафедра проводить для студентів лекції з питань гуманітарного розмінування, цивільного захисту в умовах воєнного стану, організації освітнього процесу під час війни та ін.. Викладачі та співробітники кафедри займають активну життєву позицію і з початку активної фази війни особисто долучаються до активної підтримки України шляхом волонтерської діяльності шляхом надання допомоги в організації змагань, товариських матчів, безоплатної праці на користь місцевих громад, передачі матеріальних цінностей, які потребують наші співгромадяни.

Серед виховних заходів було проведено:

1. Адаптація до навчання в університеті: поради першокурсникам.

Як ефективно планувати свій час та розподіляти навантаження.

Знайомство з університетськими службами та ресурсами.

Поради для побудови позитивних стосунків з одногрупниками та викладачами.

2. Особиста ефективність та самоорганізація.

Техніки тайм-менеджменту для студентів.

Як встановлювати цілі та досягати їх.

Методи подолання прокрастинації.

3. Здоровий спосіб життя: баланс навчання та відпочинку.

Основи здорового харчування для студентів.

Важливість фізичної активності та способи її інтеграції в розклад.

Рекомендації для підтримки психічного здоров'я.

4. Навички ефективної комунікації.

Важливість міжособистісних навичок у навчанні та повсякденному житті.

Методи покращення комунікативних навичок.

Робота з конфліктами та їх конструктивне вирішення.

5. Сучасні інформаційні технології у навчанні

Використання онлайн-ресурсів для самонавчання.

Як ефективно шукати інформацію та працювати з нею.

Розробка презентацій та робота з електронними базами даних.

6. Права та обов'язки студентів: юридичний аспект.

Ознайомлення з правами та обов'язками студентів у навчальному закладі.

Поради щодо захисту своїх прав.

Як діяти в конфліктних ситуаціях з адміністрацією або викладачами.

7. Волонтерство та громадська діяльність.

Переваги участі у волонтерських проєктах.

Як знайти волонтерські можливості у своєму регіоні.

Вплив волонтерської діяльності на особистий та професійний розвиток.

8. Міжнародні освітні програми та можливості академічної мобільності.

Програми обміну для студентів та стажування за кордоном.

Як підготуватися до участі в міжнародних програмах.

Поради щодо подання заявок та написання мотиваційних листів.

9. Фінансова грамотність для студентів

Основи управління особистими фінансами.

Як скласти та дотримуватися бюджету.

Поради щодо заощадження та інвестування.

10. Побудова кар'єри: від навчання до працевлаштування.

Поради щодо написання резюме та підготовки до співбесіди.

Як знайти перше місце роботи або стажування.

Важливість нетворкінгу та професійних контактів.

Кураторські години за державними святами в Україні

1. День Соборності України (22 січня)

Історія та значення Дня Соборності України.

Важливість єдності та територіальної цілісності держави.

Обговорення сучасних викликів для єдності України.

2. День пам'яті Героїв Крут (29 січня)

Бій під Крутами: історичні факти та героїзм українських студентів.

Важливість пам'яті про подвиг Героїв Крут у формуванні національної свідомості.

Вплив історичних подій на сучасну молодь.

3. Міжнародний жіночий день (8 березня)

Історія виникнення та значення Міжнародного жіночого дня.

Роль жінок у сучасному суспільстві.

Питання гендерної рівності та боротьба за права жінок.

4. День пам'яті та примирення (8 травня)

Значення днів пам'яті та примирення для України.

Вшанування пам'яті жертв Другої світової війни.

Обговорення уроків війни та важливість збереження миру.

5. День Конституції України (28 червня)

Історія прийняття Конституції України.

Основні положення Конституції та їх значення для громадян.

Роль Конституції у забезпеченні прав і свобод людини.

6. День Незалежності України (24 серпня)

Історія проголошення незалежності України.

Основні досягнення та виклики незалежної України.

Важливість незалежності для розвитку держави.

7. День захисника України (14 жовтня)

Історія свята та його зв'язок із Покровою Пресвятої Богородиці та козацтвом.

Вшанування сучасних захисників України.

Обговорення ролі військових у збереженні незалежності та територіальної цілісності.

8. День Гідності та Свободи (21 листопада)

Події Революції Гідності та їх значення для України.

Вшанування героїв Небесної Сотні.

Обговорення значення свободи та гідності у сучасному суспільстві.

9. День пам'яті жертв голодоморів (четверта субота листопада)

Історія голодоморів в Україні та їх причини.

Вшанування пам'яті жертв голодоморів.

Вплив голодоморів на українське суспільство.

10. День Збройних Сил України (6 грудня)

Історія та сучасність Збройних Сил України.

Роль Збройних Сил у захисті держави.

Вшанування військових, що захищають незалежність України.

Міжнародна діяльність

Протягом звітнього періоду викладачі кафедри практичної психології та здобувачі ОП «Практична психологія» долучилися до таких міжнародних проектів:

2019р.:

1. *7th International Scientific Conference «Contemporary issues of sustainable development» May 17-19, 2019. Opole, Poland;*

2. *Scientific and methodical seminar «Education systems' models in EU countries» Katowice School of Technology, Poland 22 May, 2019;*

2022р.:

1. *С. В. Березка є одним з учасників проекту тренінгова програма, щореалізується кафедрою: «Територія толерантності: кращі європейські практики».*

Учасники проекту: проф. Панасенко Е.А., проф. Саяпіна С.А., проф.

Топольник Я.В., доц. Ступак О.Ю., доц. Березка С.В.

У рамках проекту напряму ім. Жана Монне програми Еразмус+

«Відбудова потенціалу Європейських студій на українських територіях, що постраждали від конфлікту: осмислюючи виклики та генеруючи рішення».

2023р.:

1. Конференція: Cross Border Seminar, тема доповіді: «Профілактика емоційного вигорання студентів-переселенців». Місце проведення: м. Дрезден, Німеччина. Дата проведення: 23-24.05.2023

С. В. Березка є одним з учасників проєкту тренінгова програма, що реалізується кафедрою: «Територія толерантності: кращі європейські практики».

Учасники проєкту: проф. Панасенко Е.А., проф. Саяпіна С.А., проф. Топольник Я.В., доц. Ступак О.Ю., доц. Березка С.В.

У рамках проєкту напряду ім. Жана Монне програми Еразмус+ постраждали від конфлікту: осмислюючи виклики та генеруючи рішення».

Університет прикладних наук Рейн-Майн (м.Вісбаден, Німеччина). Проєкт «Цифровий компенсаційний модуль для студентів гуманітарних та соціальних спеціальностей з України».

Університет ім. Адама Міцкевича (м.Познань, Польща). Арттерапія в роботі практичного психолога.

Університет Масарика. Проєкт «Посилення можливостей українських академічних працівників в інноваційній педагогічно-психологічній освіті та дослідженнях».

ДОКУМЕНТАЦІЯ КАФЕДРИ

Документація навчально-організаційного забезпечення:

положення про кафедру;

штатний розпис кафедри;

графіки щорічних відпусток працівників кафедри;

графіки навчального процесу за всіма формами навчання;

план роботи кафедри;

дані для розрахунку обсягу навчальної роботи кафедри на поточний рік;
розрахунок обсягу навчального навантаження кафедри на поточний рік;
план навчального навантаження науково-педагогічних працівників
кафедри на поточний навчальний рік;
звіт про виконання навчального навантаження науково-педагогічними
працівниками кафедри за попередній навчальний рік;
індивідуальні плани роботи викладачів;
графік підвищення кваліфікації викладачів;
розклад занять викладачів;
графік консультацій викладачів; протоколи засідань кафедри;
звіт кафедри про роботу за минулий навчальний рік;
екзаменаційні (залікові) роботи студентів за минулий навчальний рік;
курсіві роботи, кваліфікаційні роботи.

Навчально-методична документація:

навчальні плани, робочі навчальні плани напряму
підготовки та спеціальності (спеціалізації) освітньо-кваліфікаційного
рівня «бакалавр»

робочі навчальні програми та силабуси дисциплін кафедри;
методичні матеріали до семінарських, практичних, занять, та
самостійної роботи студентів з навчальних дисциплін;

індивідуальні семестрові завдання з навчальних дисциплін, у тому числі
тематика кваліфікаційних робіт;

комплект контрольних завдань з навчальних дисциплін для перевірки
рівня засвоєння студентами окремих модулів навчального матеріалу та
критерії оцінки рівня підготовки студентів;

екзаменаційні білети для семестрового контролю з навчальних
дисциплін;

методичні вказівки для студентів щодо самостійної роботи студентів,
виконання індивідуальних завдань;

навчальні програми з усіх дисциплін навчальних планів (електронні версії);

наскрізні програми практик і програми практик; програми державних екзаменів;

накази про закріплення за студентами тем кваліфікаційних робіт;

вимоги до кваліфікаційних робіт випускників відповідних освітньо-кваліфікаційних рівнів.

Наявна на кафедрі документація щодо навчально-організаційного забезпечення перебуває у належному стані.

4. ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Діяльність кафедри практичної психології відповідає основним вимогам сучасної вищої освіти і спрямована на вдосконалення змісту, форм, освітніх технологій освітнього процесу, його поєднання з виховними, професійно-компетентними та науковими напрямками роботи. Кафедра практичної психології є потенційно перспективною з огляду на достатній рівень науково-педагогічної кваліфікації її працівників, існуючий фонд наукових та навчально-методичних розробок.

2. Навчальні плани і програми, навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, кількісний і якісний склад викладачів кафедри відповідають вимогам Міністерства освіти і науки України щодо підготовки фахівців за рівнями вищої освіти «бакалавр», «магістр» спеціальностей 053 «Психологія», 012 «Дошкільна освіта».

3. Наукова робота кафедри практичної психології є достатньо результативною за усіма показниками (кількість публікацій, робота зі здобувачами, апробація результатів наукових досліджень тощо).

4. Кафедра практичної психології здійснює співпрацю з фаховими інститутами та кафедрами вишів України та зарубіжжя. Викладачі кафедри підтримують постійний зв'язок із психологічними службами та установами Донецької, Дніпропетровської, Харківської та інших областей України та Донецьким інститутом післядипломної педагогічної освіти.

5. Кафедра практичної психології виконує значний обсяг профорієнтаційної роботи, здійснює роботу із підвищення кваліфікації фахівців установ Слов'янська та району, Миколаївки, Краматорська, Лиману, Дніпра та Дніпропетровської області.

6. Виховна робота на кафедрі практичної психології проводиться на належному рівні в межах плану виховної роботи педагогічного факультету.

7. В цілому матеріально-технічна та інформаційна база кафедри практичної психології дозволяє забезпечити успішну організацію освітнього процесу.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Забезпечення психологічної стійкості студентів. В умовах повномасштабної війни в Україні особливої уваги потребує підготовка майбутніх психологів до роботи в екстремальних умовах та з особами, які пережили травматичний досвід. Рекомендується розширювати цикли навчальних програм спеціалізованими курсами з кризової психології, психологічної допомоги у військових умовах та роботи з травмою. Це дозволить студентам набути необхідних навичок для ефективної підтримки населення під час війни та у постконфліктний період.

2. Практична підготовка через волонтерські програми та стажування. Важливо створити умови для залучення студентів до волонтерської діяльності в психологічних службах та реабілітаційних центрах, які працюють з постраждалими від війни. Така діяльність сприятиме формуванню практичних навичок і підвищенню професійної компетентності майбутніх психологів у реальних умовах, дозволяючи їм безпосередньо допомагати тим, хто цього потребує.

3. Розвиток дистанційних та онлайн форм навчання. У зв'язку з воєнними діями на території України, необхідно розвивати та удосконалювати дистанційні та онлайн форми навчання для забезпечення безперервності освітнього процесу. Це включає створення електронних ресурсів, проведення онлайн лекцій, семінарів та тренінгів, а також розвиток віртуальних платформ

для обміну досвідом та підвищення кваліфікації викладачів і студентів в умовах війни.

Доктор педагогічних наук, професор,
зав. кафедри практичної
психології ДВНЗ «Донбаський державний

педагогічний університет»

Е.А.Панасенко